

POŠTARINA PLAČANA V GOTOVINI

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO

Vsebina.

1. <i>E. Gangl</i> : Ban Jelačić. Pesem	97
2. <i>Jos. Vandot</i> : Romanje naše Jelice. Planinska pripovedka s šestimi podobami	98
3. <i>Fr. Ločniškar</i> : Pomlad. Pesem	113
4. <i>Janko Leban</i> : Miče Nerodnik. Povest	114
5. <i>Fr. Rojec</i> : Prvi pozdrav pomladi. Pesem	116
6. <i>Sanje sosedove Milice</i> . Podoba	117
7. <i>Marija Jana</i> : Naš Belko. Povest	118
8. <i>Fr. Ločniškar</i> : Tri ptičke. Pesem	119
9. <i>Fr. Rojec</i> : Knjiga. Poučni spis s podobo	120
10. <i>Juraj Jurajevič</i> : Iz bajne dežele. 2. Trije bratje. Pripovedka	123
11. <i>Tone Gaspari</i> : Otroška romanca. Pesem	128
12. <i>Fr. Rojec</i> : Deklica in ptička. Pesem s podobo	129
13. <i>Ivo Trošt</i> : Le v vztrajnosti je napredek. Povest	130
14. <i>Lado Jeršič</i> : Tožba. Pesem	130
15. Pouk in zabava	131
16. Kotiček gospoda Doropoljskega	134

Ali si „Zvončku“ že pridobil novega naročnika?

„Zvonček“ izhaja v mesečnih dvojnih zvezkih ter stane vse leto v najprejšnjem plačilu 30 Din, pol leta 16 Din, četrt leta 9 Din. Posamezne številke po 5 Din.

Uprava je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, Učiteljska tiskarna, I. nadstropje.

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Luka Jelenc, ravnatelj v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Rokopise je pošiljati na naslov: Uredništvo „Zvončka“ v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 20/II.

Rešitve sprejemamo le tekom prvih 8 dni po odpravi vsake „Zvončkove“ številke!

Last in založba Udruženja Jugoslovenskega Učiteljstva — poverjeništvo Ljubljana.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Štev. 5. in 6.

ZVONČEK

Marec 1925.

Ban Jelačić.

(1801—1859)

Što Bog dade i sreća junačka!
Jelačićevo geslo.

Glas leti po očetnjavi,
kjer Slovan na jugu biva:
„Vsi smo zvesti majki Slavi,
ista v nas je krvca živa,
kar učil nas brat je Gaj,
to ostane vekomaj!“

Jelačiću generalu
narod bansko čast pokloni,
ob navdušenja navalu
nanj zaupno se nasloni:
„Pravde si zaščitnik strog,
naše svobode prorok!“

Pesem ori, godba svira,
grom topov grmeč naznanja,
da čas suženjstva umira,
ko Hrvatu v dar poklanja
srbske cerkve svečenik
Rajačić molitve vzdik.

Sprejme Jelačić Ličane,
vsa se Krbava razmahne,
krajšnikom razigrane
duše mlada moč predahne,
vse Primorje zavihra,
svoje mu sokole da.

V štiri struge se razlije
njega vojska zmagovita:
Talijane plašne bije,
v Budo mahne vsa srdita,
Beč užuga silni meč,
Turka ukroti besneč.

Jelačića vsi Slovani
kitijo z junaško slavo
in vsi v bratskem krogu zbrani
pod trobojno so zastavo,
duh ilirski razprostré
nad zemljo se slavske vse.

In iz roda v rod prehaja
mu ime v svetost spomina
in pravljčni čar obdaja
matere hrvatske sina,
Jelačiću Zagreb vdan
dvigne spomenik krasan.

E. Gangl.

se je po trati in je bridko vzdihnila. Gledala je okrog sebe, a ni vedela, kaj bi počela. Zato pa je sedla na kamen in si je z roko podprla glavico. Pač je bila vesela, da je minila strašna noč in se ji ni ničesar dogodilo. Vesela je bila jutra, ki se je izprehajalo po rosnem gozdu in je prepevalo najlepše pesemce. A Jelica se je zavedala svoje nesreče. Zato pa je bila žalostna, tako žalostna, da bi bila najrajša na glas zajokala. — »Tetica, tetica!« je govorila. »Čemu sem prišla k vam iz mesta? Tu je tako hudo in strašno... O, mamica! Da bi ti vedela, kako trpi Jelica! O, jokala bi z menoj in bi bila vsa žalostna... O, mamica!«

Pa je že silil Jelici jok iz težkega srčeca. A premagala je siloma jok in je zamahnila z ročico. Stopila je nazaj na trato in je pobrala nahrbtnik, ker je bila na vso moč lačna. Pa je hlastno pojedla ostanek svinjine in kolačka. Splazila se je v grmovje, kjer je čula curljati bister studenček. Napila se je vodice in se je umila. Potem pa je stopila na pot in je pomislila, kam bi se obrnila. In se je domislila zlatega rogljička in se je spomnila, da ne more prej domov, dokler ga ne najde. »Hm,« si je dejala Jelica. »Pa kar pojdem in poiščem tisti zlati rogljiček. Tam gori na trati se je bil izgubil in tam gori ga gotovo najdem... Pa pojdem domov, tetica, nazaj k vam pridem.«

In Jelica se je res napotila po poti navkreber. Spočila se je bila ponoči popolnoma, in nožice je niso nič več bolele. Zato pa je stopala lahko in čvrsto navkreber in je bila vsa prepričana, da najde zlati rogljiček. »O, nekje med travo se je skril zlati rogljiček,« je mislila Jelica spotoma. »Včeraj smo ga iskali, a ga nismo našli. A danes ga gotovo najdem. Iskala ga bom in se ne bom utrudila, dokler ga resnično ne najdem... Siromašni Kocelj! Tudi ti boš danes rešen iz črne ječe. Samo toliko še počakaj, da pridem na trato in najdem zlati rogljiček. Pa se napotim k Vitrancu in potem bo veselje, hej, veliko veselje!«

Radost je zopet prišla mali deklici v drobno srčece. In Jelica je že prepevala, ko je stopala po strmi poti navzgor. Pozabila je na včerajšnji dan in na strašno noč, ki je bila zbežala pred današnjim radostnim jutrom. Visoko je že bila gori v gozdu in je že iskala z očmi zeleno trato, kjer je bila včeraj srečala Anjo Panjo. In glej! Tam kraj pota je že zagledala tisto trato. Še so ležali tam razmetani koščki slamnika, ki so ga bile včeraj veverice raztrgale Anji Panji. Jelica je stekla na trato in je kar pričela iskati. Pokleknila je med travo in jo je razgrinjala in je tipala s prsti po zemlji in po travi, da bi čimprej našla zlati rogljiček. Pa je govorila venomer: »Prikaži se, zlati rogljiček! O, zato se prikaži, da te ne bom iskala zaman... K tetici bi že rada. Saj me že od včeraj zjutraj ni bilo pri tetici. Pa tudi siromašni Kocelj bi rad iz črne ječe, ker je hudo v ječi in zato

joče siromašni Kocelj — zato, ker je hudo v ječi... Ne bodi hudoben, zlati rogljiček! Rajši se prikaži, ker me skrbi in bi že rada šla v vas k tetici...»

In je govorila in je iskala venomer. Kolena so jo že pričela skeleti in v križu jo je vedno huje zbadalo. A še vedno ni nikjer našla zlatega rogljička. Vso trato je bila že pretipala; pričela je že iskati po grmovju, a zatega rogljička ni bilo nikjer. In Jelico je zopet skrbelo in je že mislila, kaj bo z

njo, če ne najde zatega rogljička. Stresnila se je in bi bila že kmalu na glas zajokala. A vendar se je še opogumila in je iskala med grmovjem. »Saj mora biti nekje zlati rogljiček,« je premišljala. »O, v zemljo se ni udril, in tudi Kocelj je rekel, da ga ni vzel in izgubil. Zato pa mora biti tukaj nekje... Ovbe, kaj pa, če so ga vzele veverice? Pograbile so ga in so ga odnesle nekam med smrekove veje. A tam ga nikoli ne najdem. Ovbe, pa če bi tudi vedela, na kateri smreki je skrit zlati rogljiček. Ne mogla bi splezati na smreko. Pa če bi tudi splezala, bi nemara planile veverice name in bi me do krvi opraskale... Joj, če so ga res odnesle veverice? Kaj bo potem z mano? In kaj bo šele s siromašnim Kocljem?«

Ustrašila se je Jelica teh misli, da je kar obstala. Srčece se ji je stisnilo v skrivni grozi in ročice so se ji stresle. A vendar še ni obupala. Iskala je naprej in je govorila sama s sabo: »Tetica, tetica! Pa nočete priti, in uboga Jelica se vam prav nič ne smili. Tudi hudo Anji Panji se ne smilim. Smeje se mi in se mi roga. A jaz se bojim Anje Panje, tetica, tetica! Grda je in jaz vem, da bi me najrajša nabila s šibo. Pa bi mi bilo hudo, ker mene ni še nihče tepel. Niti mamica ne, teta, tetica!«

Vse grmovje je bila Jelica že preteknila, za vsako vejico je že bila pogledala — a zatega rogljička ni bilo nikjer. Jelica je bila že vsa utrujena in od neprestanega iskanja jo je bolel ves život. In zdaj je bila trdno prepričana, da zatega rogljička ne najde nikoli, pa če ga išče tudi sto let. Zdaj je vedela, da so ga resnično ukradle veverice in so ga skrile kdo ve kje med gostimi smrekovimi vejami. In Jelica je nehala iskati. Splazila se je nazaj na trato. Tam pa je sedla v travo in je bila vsa obupana. Jokala je na ves glas in je kli-

cala tetico, samo tetico. »Ovbe, ovbel« je jokala in klicala Jelica. »Umrjem — tu v gozdu umrjem od strahu in lakote... Pa me nič ne slišite, tetica, tetica? Zakaj ste taki in me nimate prav nič radi? — Pa pustite zdaj, da umrjem... Tetica, tetical«

A živega človeka ni bilo po prostornem gozdu, da bi jo slišal. Slišal jo je samo veseli in zadovoljni kobilar. Priletel je iz daljnega zagorskega loga; na vejo je sedel in je pogledal na trato. »Kobiv-kobiv!« je zaklical in se je začudil. Pa saj ni vedel, čemu joče tista deklica tam spodaj na trati. Zato pa je gledal in se je priklanjal tam na veji in je čakal. Molčal je dolgo, dolgo. Naposled pa je dvignil veselo, gizdavo glavico. Ozrl se je okrog in okrog; z nožice na nožico je stopil in je zaklical še enkrat: »Kobiv-kobiv!« — Zasukal se je; vzplahutal je — in že ga ni bilo nikjer več.

Jelica je pa dvignila glavo in je pogledala tja na pot. Po poti je pa počasi stopala sama Anja Panja. Bližala se je trati in je obstala tam na obronku. Prihuljeno je gledala na jokajočo deklico in je ne-
prestano mežikala z očmi. Stopila je na trato in se je ustavila tam ob grmovju. Z roko je zamahnila in se je posmejala: »No, no — ptičica! Pa si tukaj in iščeš prav pridno, kakor vidim... O, tako pač ne najdeš mojega zatega rogljička! Veš, vse tvoje solzice so pre-slabe, da bi ga priklicale iz skrivališča. Zato se pa nikar ne cmeri in rajša išči!«

»O, vse sem že preiskala, vse!« je odvrnila Jelica med glasnim jokom. »Zatega rogljička ni nikjer... Saj so ga ukradle veverice in so ga odnesle s sabo. Pa ne vem, kam — ne vem, kam... O, teta Anja Panja! Usmilite se me in me pustite domov! Šaj vse življenje ne najdem zatega rogljička.«

»Glejte jo — o, glejte jo!« se je rogala Anja Panja. »Beži, beži, revše! Kaj se mi boš lagala, da ne moreš nikjer najti zatega rogljička! Prelena si, da bi ga iskala. Kaj misliš, da ne vem, da se mi samo hliniš? O, dobro si skrila zlati rogljiček! Tako dobro in lepo si ga skrila včeraj, da ga danes niti najti ne moreš... Beži, kaj mi govoriš o vevericah! Veverice so preneumne, da bi šle krast moj zlati rogljiček. Čemu bi jim pa tudi bil rogljiček? Kar išči, išči! Če ga do večera ne najdeš, pa boš morala zopet spat v gozdni posteljici. Ali je bilo lepo danes ponoči? Ali si se lepo naspančkala, kraljičica? Hehe, imela si posteljico, čedno posteljico...«

In se je smejala Anja Panja, da je kar žvižgala. Jelica se je pa bala in je zaradi tega naglo vstala. Pohitela je na drugi kraj trate in se je stisnila ob grmovje. Anja Panja je pa šla preko trate in je stopila k njej. »No, kraljičica?« se je smejala. »Pa se me bojiš? A čemu se me bojiš? Ali sem ti storila že kaj zlega? Ti, ti, kraljičica! Ti si mi storila dosti zlega. Moj zlati rogljiček si mi prikrila, kra-

ljičica! O, da sem jaz hudobna, s trnjevim glavnikom bi te počesala, z belim peskom bi te umila. Pa nisem hudobna. Zato pa te pustim v miru. A če mi ne najdeš do jutri zatega rogljička, pridem pote. Na svoj dom te povedem. Koprive ti bom kuhala; s peskom te bom umivala; s trnjem te bom česala. Pa samo zaradi tega, ker si kraljičica, lepa kraljičica iz mesta...»

»Pustite me! Pustite me!« je jokala Jelica v silnem strahu. »Nočem vas... Grdi ste in hudobni... Pustite me, ker ste grdil«

A Anja Panja se je smejala še huje. »Seveda, grda sem. I, kdaj sem pa še rekla, da sem lepa? Grda, grda sem... No, pa tudi ti, kraljičica, boš tako lepa kakor sem jaz, ko te privedem na svoj dom. O, tako lepa boš, ko boš jedla koprivice in boš počesana s trnjem in umita z drobnim peskom. Pa se boš čudila sama sebi, kraljičica! Čudila se boš in boš vsa zadovoljna. Hehe...«

»Pustite me! Pustite me!« je zavpila Jelica in je odskočila v stran, ker jo je Anja Panja hotela prijeti za roko. In Jelica se je zbala tako, da je zbežala v grmovje. A tam se ni ustavila, ampak je hitela dalje po goščavi. Še je slišala za sabo glasni smeh Anje Panje in ker se je bala, da jo Anja Panja ulovi, je hitela vedno hitreje naprej. Ustrašila se ni nobene goščave, pa tudi mislila ni, v katero stran beži. Dolgo, dolgo je hitela po goščavi in se je ustavila šele, ko ji je pošla vsa sapa. Tam pa se je zgrudila na mehki mah in si je pokrila vroče lice z tresočimi ročicami. »Tetica, tetica!« je pritajeno ihtela. »Zakaj mi ne pridete na pomoč? Glejte! Anja Panja me hoče. Na dom me povede. S trnjem me bo časala, s peskom me umivala — tetica, tetica! Pa me ne slišite in mi ne pomagajte...«

Jelica je ihtela zaman, ker je ni videl in slišal pač nihče. Pa dolgo ni sedela tam v goščavi, ker se je bala, da pride Anja Panja za njo. Ko se je nekoliko odsopla, se je dvignila in je spela naprej. Prerivala se je skozi goščavo; pležala je preko skal, ki so ji zastavljale na več mestih pot naprej. Bila je vsa upehana, utrujena in lačna, da se je le komaj še vlekla naprej. Noge so jo skelele in po členkih jo je zbadalo vedno huje. — »Tetica, tetica!« je govorila glasno in še sama ni vedela, da govori. »Nikoli vas ne vidim več... Umrjem — saj vem, da umrjem še danes v tem strašnem gozdu... Pa boš jokala, uboga moja mamica, zaman me boš klicala... Umrjem, tetica, tetica! Umrjem...«

Lakota ji je postala že tako silna, da so se ji delale pred očmi že drobne, migljajoče lučce. Nožice so se ji tresle in so ji bile tako slabe, da že ni mogla več prestopati. »Tetica, tetica! Samo košček kruhka mi prinesite!« je prosila s sklenjenimi rokami. »Saj ne morem več... Naprej ne morem — nazaj ne morem... Samo košček kruhka, tetica! Lačna sem, tako jako lačna!«

Tedaj pa je prispela na trato, ki je bila vsa porasla z nizkim resjem. Med resjem pa se je rdečilo vse povsod, kamor so oči pogledale. Debele, sočnate močnice so pokrivalo vso trato in so se vabljivo smehljale. Jelici so se zasvetile oči, ko je zagledala močnice. Kar spustila se je na trato in je zobala, zobala dolgo, vso uro... Za silo je potolažila strašno lakoto in se je napotila naprej. Sama ni več vedela, koliko časa že hodi. Pa tudi tega ni vedela, kam gre pravzaprav. Zdelo se ji je pač, da gre navzdol, sam Bog ve kam. Zato pa je zavpila v veliki radosti, ko je prišla kar nenadoma na gozdni parobek. Zakaj pod sabo je zagledala zagorsko vas. Nedaleč tam doli je stala in se je kopala v zadnjih žarkih večernega solnca... »Tetica, tetica!« je zaklicala na glas. »Zdaj pa sem vendarle prišla k vam... Tetica, tetica!«

Že je mislila pohiteti čez širni travnik, ki je segal od gozda pa prav doli do vasi. A tedaj je stopil pred njo velik mož, kakor da je zrastel iz same zemlje. »Kam hočeš? Ali ti nisem rekel, da ne moreš in ne smeš iz gozda, dokler ne najdeš zlatega rogljička? Ha, ali ti nisem rekel? Zato pa kar nazaj, deklica! Nazaj, od koder si prišla!«

Jelica se je zdrznila od groze, ko je zagledala tako nenadoma moža pred seboj. Spoznala ga je takoj — bil je Vitranec. Stopila je tri korake nazaj in je strmela na moža, ki je stal pred njo in je imel roko dvignjeno. — »Pustite me — pustite me!« je zajecala. »Domov grem, k tetici grem... Zato me pa pustite!«

»Nikamor ne pojdeš!« je odvrnil Vitranec. »Saj še nisi našla zlatega rogljička. Anja Panja te ne pusti nikamor iz gozda. Zato pa pojdi nazaj, od koder si prišla!«

A Jelica se ni vdala, ampak je pričela prositi: »Usmilite se me! Ves dan sem že iskala zlati rogljiček, pa ga nisem nikjer našla. O, saj ga nikoli ne najdem! Na trati ga ni. Saj sem vse preiskala... Zato me pa pustite domov k tetici! Umrjem v gozdu, resnično umrjem...«

A Vitranca niso genile solze in tudi gorka prošnja ga ni genila. Zamahnil je z roko in je stopil do deklince. A Jelica se ga je zbala in je mislila, da jo Vitranec pograbi. Zato pa se je naglo obrnila in je zbežala nazaj v gozd. Toda dolgo časa ni mogla bežati, ker so ji noge odpovedale. Trudoma se je vlekla skozi goščavo in sama ni vedela več, kaj bi počela. Pa tudi jokala ni več, ker je bila zdaj prepričana, da ji tudi jok nič več ne pomaga. Omahovala je vedno bolj in že je spoznala, da ne pride danes nikamor. Zato pa je sedla na trato. Čreveljčke si je sezula, ker so jo pekle noge in so ji bile vse zatekle. Snela si je nahrbtnik in ga je zvila. Na trato ga je položila in je naslonila nanj trudno glavo. Zleknila se je in je strmela v zeleno listje, ki je podrhtevalo in šuštel v večernem vetrcu. Temnilo se je po širnem gorskem gozdu. Kar vidoma se je nočilo, in Jelica že ni več razločevala zelenih listov nad sabo. Vedela je, da je prišla noč; a nocoj se je ni bala nič več. Še mar ji ni bilo, da mora prenočevati na trdih tleh. O, pa saj je bila Jelica prepričana, da nocoj umrje; umrje kar hipoma in se zjutraj nič več ne prebudi. Ponoči pride angel od nekod daleč, kjer gore drobne zvezdice; tiho prebudi Jelico iz spanja; v naročje jo dvigne in poleti visoko tja gori, kjer vabijo in migljajo nebeške zvezdice.

»Mamica, mamical« je govorila Jelica z zaprtimi očmi. »Nikoli več te ne vidim v daljnem mestu. Nocoj umrjem in nocoj pride angel pome... Tetica, tetica! Nikoli več mi ne spečete za godek sladkega kolačka, ker moram jaz nocoj umreti. Pa tudi miška mi ne popravi ukradenega zobka. In brez zobka pojdem v nebesa. Pa saj angel ne bo hud zaradi tega? Miška je kriva, da nimam zobka. O, samo grda miška...«

Nastala je tema, črna tema, da se ni videlo nikamor. Tišina je legla na prostrani gozd, in niti listje na drevju se ni več genilo. Jelica je pa stiskala roke k obrazku in je težko soplja. A vendar je še na glas govorila: »Tetica, tetica! Pa nikar ne bodite žalostni, ker bom jaz umrla. Saj pridem k vam nazaj. Samo po nebesih se malo ogledam, pa se povrnem, da vam ne bo hudo in dolg čas. Prav nič me ne bo strah. Angela poprosim, da pojde z mano. Strašno daleč je od nebes do zemlje. Vi ne verjamete, tetica, kako daleč bom imela do vas. Zato pa poprosim angela, da pojde z mano, ker je pot tako dolga. Pa pride z mano, tetica! Pa tudi k mamici pojde z mano v mesto. Zato pojde, ker bom jaz nocoj umrla in bo vam in mamici hudo... Tetica, tetica...«

Sredi črne teme, sredi gluhega gozda je pričel lajati lisjak z zateglim glasom. Vrh drevesa se je svetlikalo nekaj srebrnega, blestečega. Bili so mesečni žarki, ki so se igrali z zaspanimi bukovimi listi. Jelica je odprla oči in je zagledala tisto srebrno in blesteče, ki se je zibalo vrhu drevesa. In je mislila in je bila prepričana, da je že prišel angel in si ravno išče poti skozi gosto vejevje. Stresla se je; z roko se je prekrižala in je vzdahnila: »Zdaj le umrjem, tetica! Že je prišel angel... vrhu drevesa sedi in gleda name. Zlate peruti ima, in peruti se svetijo v črni noči... Tetica, tetica! Kaj vam nisem rekla, da pride angel? In glejte! Že je tu, že je tu...«

Deklica je zamižala, ker so ji bile trepalnice težke kot kamen. Roke je prekrižala na prsih in je težko, trudoma sopla. Čakala je, kdaj se je dotakne angel z mehko, zlato roko. Pa je čakala in ni pričakala božjega angela. Zakaj hipoma se je je polotil zaspanec in je zaspala...

6.

Jankov Kocelj se je jezil sam nase. Sedel je na nizki pograd, ki ga je bil otipal po dolgem času sredi črne teme. Pa se je jezil, da je na vso moč sopihal in se je gladil z rokami po razgreti glavi. »Hopsasa!« se je jezil in govoril Kocelj na ves glas. »Na, pa sem resnično zaprt, zaprt v sami ječi! Razbojnik sem in tat. Pa mogoče ni res? Saj so zaprti samo razbojniki in tatje. Oj, hopsasa! Zato pa sem tudi jaz tat ali pa nemara še celo razbojnik... Ovbe, pa nisem! Po krivici so me zaprli semkaj. Kaj zato, če sem malo pomigal z rdečim pipcem! Nosu pa vendar še nisem odrezal tistemu grdogledemu pritlikavcu, ki je tak, da človeka dlani zasrbe, če ga zagleda. Pa saj bi tudi tistega nosu ne bilo prav nič škoda. Manjka se smrekovih storžev po gozdu! Pritlikavec si lahko prišije storž v obraz, pa bo še vedno lepši kakor pa s tistim nosom... Zato pa mislim, da vendarle še nisem razbojnik, a kaj šele tat! Neumen sem in bedast, hopsasa! Samo to je, samo to. Čemu mi je bilo treba hoditi s tisto Anjaro Panjaro? V miru naj bi jo bil pustil, pa bi bilo vse dobro. Zdaj pa imam — hopsasa! Zdaj pa imam, kar sem iskal. O, stara mati me nabije, ko zve za mojo neumnost. Pa me naj le nabije! Samo, da bi mi že enkrat pamet vbila v noro glavo! Prav nič bi ne rekel...«

In Jankov Kocelj je bil jezen in nevoljen sam nase. Trikrat se je udaril s pestjo po čelu, da ga je zbolelo. »Le tolci se — hopsasa!« se je posmehoval samemu sebi. »Kaj ti je treba delati neumnosti, če si pa prezabit, da bi se izmuznil iz zagate? Doma bi bil ostal, pa bi se učil od stare matere, kako se krpajo nogavice in tvoje raztrgane hlače. Saj za drugega nisi na svetu in si še preneumen, da bi krave pasel... Z Anjaro Panjaro se hočeš meriti, Kocelj, z Anjaro Panjaro? Anjaro Panjaro si hotel potegniti za nos, pa te je Anjara Panajara pošteno potegnila semkaj v ječo... In naša Jelica — ovbe, naša Jelica! Sirotico so mogoče pogнали v noč, da gre iskat zlati rogljiček. Pa kje naj ga najde naša Jelica ponoči, ko ga pa še jaz nisem našel podnevi? Ovbe, ovbe! Od strahu umrje naša Jelica in od žalosti. A njene smrti si kriv samo ti, Kocelj! Ti razbojnik — hopsasa!«

In Kocelj je skočil s pograda, in od strahu so se mu lasje kar naježili. Strmel je v temo, pa niti vedel ni, kaj bi napravil. Groza mu je stisnila srce že pri sami misli, da so pogнали Jelico iz votline v črno noč in v strašni gozd. Kam se bo obrnila sirotica? Kje bo prenočevala? Pač ni divjih zveri v gozdu; a ponoči se klatijo čudni strahovi in pošasti po gozdu. Pa pograbijo sirotno Jelico in jo umore in jo odnesejo kdo ve kam v črno divjino. Na strahove in pošasti pa je verjel Kocelj v svojem srcu. Saj mu je pripovedovala stara mati vsak večer o strahovih; zato pa je Kocelj trdno veroval vanje. — »Jojmene — hopsasa!« je zdaj sopel v silnem strahu. »Kaj sem napravil? Kaj sem napravil sirotni Jelici? Še nocoj umre, še nocoj zaradi moje neumnosti... Kdo ji naj pomaga, kdo? Ko pa sem jaz zaprt v ječi — oj, hopsasa, zaprt kot divji razbojnik?«

A hipoma sta ga pograbila jezica in togota. Z bosimi nogami je prišel cepetati po trdih tleh in je vpil tako, da je skoro sam oglušil: »O, razbojnik! O, hudobci! Izpustite me — hopsasa, vam rečem! Ali mislite, da sem tak razbojnik kot vi? — Če me takoj ne izpustite, poderem vašo bajto in jo zažgem, pa če je stokrat kame-nita! Ali me slišite?«

Nihče mu ni odgovoril. To pa je Koclja še bolj razjezilo. Tipal je okrog sebe in je nazadnje otipal kamenite duri. In Kocelj se jih je kar polotil. Z nogami, z rokami, s hrbtom je prišel obdelovati duri, da je strašno odmevalo po podzemskem svetu. A Kocelj ni samo butal in razbijal — o, Kocelj je tudi vpil, da je postal naposled ves hripav. Vpil pa je takole: »Pridite, stric Vitranec, hopsasa — le pridite! Pa tudi ti, pritlikavec s storžastim nosom, pridi! Pa vama pokažem, da bosta pomnila, kdaj sta zaprla Koclja v ječo! O, čarovnica, ki sem zaradi tebe zdaj-le tu v ječi! Počakaj samo še do jutra! Pa te bodo veverice česale s svojimi kremplji, in sršeni te bodo umivali... Pridite, pridite, razbojnik! Kocelj vas čaka. Samo

za mezinec me pograbite! Hopsasa — če se upate!... Pridite, ker vam bo drugače gorje na tem svetlu!»

A nihče ni prišel, pa naj je Kocelj še tako razgrajal in razbijal po durih. Nazadnje pa je sam onemogel, da ni mogel nič več kričati in butati. Splazil se je nazaj do pograda in je legel. Hotel je razmišljati, kako bi se mogel izmuzniti iz ječe. Toda tudi razmišljanje mu ni šlo. Zato pa se je obrnil ves nevoljen v steno. Klobuček je potegnil globoko na oči. Zasopel je trikrat na vso moč. Še enkrat je zažugal s stisnjeno pestjo in je zamrmral: »Počakajte samo še do jutri! Jutri pa vidimo — hopsasa!« — A že je zaprl oči in je že zaspal...

In spal je dolgo. Prebudilo ga je šele glasno škrcpetanje tam ob durih. Kocelj je skočil na noge in je poslušal. Pesti so se mu skrčile same od sebe, in zagodrnjal je prav nevšečno: »Pa je le prišel tisti sodnik, ki je menda krajše pameti nego Kocelj. Mogoče pa je tisti pritlikavec, ki ima tako lep nos? O, da bi bil! Mu že pokažem, kdo je Jankov Kocelj — hopsasa!... Škrpeta pri vratih — resnično, prav čudno škrcpeta. Zdaj, zdaj se odpro duri... Hopsasa, Kocelj! Zdaj pa le pokaži, kaj znaš! Paglavci na vasi se ti bodo posmehovali in te mikastili, če se danes pošteno ne izkažeš. Pipec imaš v žepu — hopsasa, Kocelj! Pipec imaš v žepu. Zato pa se kar pokaži!«

Kocelj se je posmejal in je segel v žep po rdeči pipec. Neslišno se je splazil ob steni in se je ustavil v kotu ob durih. Duri pa so zaškripale, težko so zaškripale, in rdeča svetloba je šinila hipoma v ozko podzemsko celico. V celico pa je stopil pritlikavec Brincelj. V levici je držal svetilnico, a v desnici je nosil velik vrč. Previdno je stopil preko praga, je tam obstal in svetil okrog sebe. — »Kocelj, oj, Koceljček!« je dejal s sladkim, boječim glasom. »Vodice sem ti prinesel, da si malo pohladiš žejo in hudo krvco, ki ti je sinoči tako neznansko zavrela. Ali slišiš, Kocelj, Koceljček? Vodice ti prinašam in te prosim, da vržeš v stran tisti rdeči pipec, ki je hud kakor Godčev puranček na vasi. Purančka se pa bojim — jojmenel! Trikrat se je že zakadil vame in mi je hotel odkavsniti nasek, moj lepi nasek! Pomisli malo, Koceljček, kako strašno sem moral bežati iz vasi! Zato pa glej, da vržeš proč tisti pipec! Ali pa ga podari meni! Ali slišiš, Koceljček, ljubi moj Koceljček? Vodice sem ti prinesel...«

»Slišim, slišim,« je odvrnil Kocelj. »Hopsasa — prav tebe sem čakal!« — In Kocelj se je posmejal na ves glas. Naprej je skočil; pritlikavca je sunil v stran, da se je siromašni Brincelj opotekal in bi bil padel po tleh, da se ni prijel za pograd. — »Ojojmene!« je zavrisnil pritlikavec Brincelj. »Koceljček, ti si hujši kot Godčev puranček... O, imej usmiljenje do mene! Ubij me, ljubi Koceljček! Zadavi me ali pa me zakolji s strašnim pipcem! Ničesar ti ne morem... Samo nasek mi pusti, moj lepi nasek!«

A Kocelj je že zaloputnil težke duri, da se je stresel nizki strop. Skočil je do pograda k pritlikavcu in mu je iztrgal svetilnico iz rok. Posvetil je pritlikavcu naravnost v preplašeni obraz in je zavpil: »Kaj se treseš, pokveka pritlikava? Čemu hodiš semkaj, če te je strah vsakega piščanca? Kaj misliš, da sem jaz piščanec — hopsasa? Ali pa še celo puran z Godčevega dvorišča? — O, čakal sem te, čakal vso noč in sem te zdaj-le pričakal. Pipec že držim v roki, a držal bom v roki tudi storž, ki mu ti praviš nasek. Samo z roko okrenem, pa boš brez nosa — hopsasa! Pa saj ga ni škoda. Manjka se borovih in smrekovih češarkov po gozdu...«

»Ojojmene, Koceljček!« je zatarnal pritlikavec Brincelj. Po begnil je v kot in se je stisnil tam k steni. »Ne reži mi noska! Mojega lepega noska mi ne reži! Ali slišiš, Koceljček? Vičranec me pošilja k tebi... Vodice ti prinašam — vodice, da si z njo ohladiš hudo krvco...«

A Kocelj je bil tako jezen, da je kar sopihal. Skočil je k pritlikavcu in je zarjul: »Poštenega človeka zapirati v ječo — poštenega, hopsasa! Pokažem ti vodico, da je boš imel za vselej zadosti.« — In Kocelj se ni prav nič pomišljal. Zagrabil je vrč; dvignil ga je in je pljusnil vso vodo pritlikavcu Brincelju v obraz. Hudo je brizgnila na obraz; pritli-

kavec je zazijal in je lovil sapo kakor postrv, če jo vržeš na suho. Curljala mu je voda z obraza; z obleke mu je curljala in pritlikavec Brincelj je bil moker, da jojmene! Že je mislil, da je utonil, ker ni

mogel niti dihati več. Roke je iztegnil in je povetil glavo. Povesil se mu je tudi nasek, tisti lepi nasek in se je namrdnil v silnem strahu. In pritlikavec Brincelj tudi misliti ni hotel več, ker je bil trdno prepričan, da je utonil in umrl.

»Ha, ali vidiš, razbojnik — hopsasa!« je vpil razjarjeni Kocelj in je vihtel tik pred pritlikavčevim obrazom svoj pipec. »Namočil sem te že pošteno, da ne boš zlepa tako kmalu suh. A zdaj pride na vrsto tvoj piškavi nos. Primi se zanj — hapsasa! Za svoj piškavi nasek se primi in ga otiplji, da boš vedel, kakšen je bil nekoč. Ali si slišal? Poglej moj pipec in se primi še enkrat za nos!«

Pritlikavec Brincelj se je zganil na vso moč. Zdaj šele je spoznal, da ni utonil. Zdaj šele je spoznal, da mu preti še večja nevarnost. Poizkusil je, da bi pobegnil; toda ni se mogel premakniti z mesta, ker mu je bila vsa obleka težka kot svinec. Samo usta je odprl in je pričel ječati, da ga je Kocelj komaj razumel: »Koceljček, pusti moj lepi nasek! Pusti strašni pipec! Vse napravim, kar hočeš... Samo moj lepi nasek pusti! Pipec mi prodaj, da ga zakopljem v zemljo in se ga ne bom bal nič več... Ali slišiš, Koceljček? Pusti mi nasek — moj lepi nasek mi pusti!«

A v Koceljevem srcu se še vedno ni polegla huda jezica. S pipcem je mahal okrog sebe, da je pritlikavec Brincelj neprestano mežikal s prestrašenimi očmi tam za ogromnimi naočniki. — »Ha, kaj klepetaš, Brincelj?« je zavpil Kocelj. »Ali misliš, da te kdo posluša? O, hopsasa — ob tvojem tarnanju se ne zgane niti miška, ki je ukradla naši Jelici lepi zobek. Zato pa bodi tiho in mi povej, kaj ste napravili z našo Jelico? Ali ste jo res pogнали sinoči v gozd? — O, pipec mi že kar sam brca v roki, ker bi rad pograbil tvoj nasek. Zato pa kar hitro povej, kje je naša Jelica! Hopsasa — povej, ti rečem!«

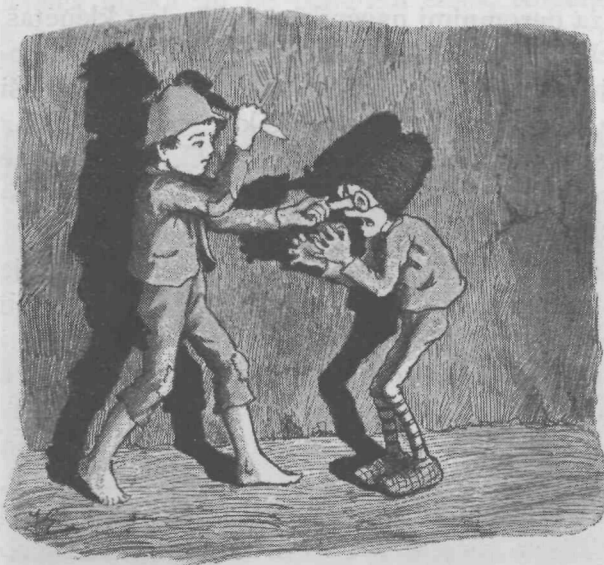
Pritlikavec Brincelj se je stresnil še huje in je zajokal. Roke je dvignil in je prosil: »Nikar, Koceljček, nikar! Skrij strašni pipec ali pa ga zakoplji v zemljo, da me ne bo strah! Saj ti povem — vse ti povem o naši Jelici. Vitranec jo je zapodil sinoči v gozd, da poišče zlati rogljiček. Samo Vitranec, ki je jezen in strašno hud. Pa se je bala naša Jelica, o, tako jako se je bala! A meni se je smilila. Pa sem jo spremil pod milo nebo. Najlepše pesemce sem ji zapel in zasviral, da bi je ne bilo strah. In je odšla, a vrnila se še ni... Oj, Koceljček! Ne jezi se name, ker jaz nisem ničesar kriv! Ali hočeš, da ti zasviram na piščalko milo pesemco, da se ti ohladi jezna krvca in se tudi hudi pipec potolaži? Ali hočeš, ljubi Koceljček?«

»Tiho, razbojnik — hopsasa!« mu je odvrnil Kocelj v svoji jezici. »Jaz ti hočem zasvirati tako, da te bo minilo vse veselje do piščalke... Razbojnik, kaj, če je siromašna Jelica umrla v gozdu od samega strahu? Kaj porečeš k temu, razbojnik? — O, kar pripravi se!

Zdaj grem v gozd, pa poiščem našo Jelico. Ko jo najdem, se pa vrnem in potem gorje tebi in Vitrancu. Veš, jaz se ne bojim nikogar, a še najmanj takih razbojnikov, kakor si ti in tvoj Vitranec. Takoj mi pokažeš pot iz ječe, takoj, ti rečem — hopsasa!»

A pritlikavec Brincelj se je prijel za glavo in je rekel ves prestrašen: »Kaj govoriš, Koceljček? Iz ječe hočeš pobegniti? Pa še jaz naj ti pomagam? Za Boga! Ali ne veš, da te Vitranec niti ne izpusti? Pa če pobegneš in ti jaz pomagam, je nama obema zapisana smrt. Ne poznaš še Vitranca. Strašen je, ti rečem. Naju oba ubije, če pobegneš... Semkaj me je poslal, da ti prinesem vodice. O, kako sem se branil, ker se bojim hudega pipca. Pa me je pograbil, da mi je skoro nos odtrgal. In sem moral k tebi... Daj, ljubi Koceljček! Ne misli takih misli, ker me je strah, jojmene, tako strah!»

A Kocelj je zavihtel odprti pipec, da se je kar zasvetilo. »Hopsasa!» je zavpil. »Kaj meni mar Vitranec in tvoj strah! Takoj hočem oditi iz ječe! Ali si slišal? Takoj! Ker pa ne znam poti in nočem, da bi me videl zdajle Vitranec, zato pa hočem, da greš z mano... Kaj? Nočeš?» je vzrojil, ko je videl, da pritlikavec odkimava z glavo. »Semkaj z nosom — hopsasa! Semkaj, da ti prišijemo namesto nosa smrekov strož v obraz! Semkaj z nosom — hopsasa!»

In Kocelj je že postavil svetilko na tla. Z roko je naglo okrenil in je pograbil pritlikavca Brincelja za dolgi nos. — »Ojojmenel!» je zavrisknil pritlikavec v silnem strahu. »Kje si, Vitranec? Kje si, da rešiš mene in moj lep nossek? Pipec me bo — strašni pipec mi bo odrezal lep nossek... Sliši me, kdor si živ, in pridi mi pomagat!» In pritlikavec Brincelj

je vreščal, tako jako je vreščal, da se je Kocelj zbal in mislil, da zdaj pa zdaj prihiti Vitranec pritlikavcu na pomoč. A Kocelj ni hotel tega. Zato pa je izpustil nos in je potihoma rekel: »Pst, Brincelj, pst — hopsasa! Ne deri se tako, kakor bi te že deval iz kože! Tiho bodi in ne vrešči! Pomeniva se in se lahko v miru pobotava zaradi tvojega noska... Tiho bodi — hopsasa! In poslušaj me, dokler me zopet ne

pograbi moja strašna jezica. Glej, saj tudi pipec nič več ne razgraja ... Pa se zato v miru pobotajva zastran tvojega noska!»

Pritlikavec Brincelj je umolknil in je gledal ves osupel na Koclja. »Kaj?« se je čudil. »Huda krvca se ti je poglela? In tudi hudobni pipec se je potolažil, ker se mu smili moj lepi nosek? Ojojmene, moj siromašni nosek, ki je prišel zdaj-le skoro ob življenje...«

In pritlikavec si je mel mokre roke, da mu je z rokava kar curljalo. A Kocelj ga ni poslušal. Kocelj je pričel hoditi po ozki celici gori in doli. In je razmišljal: »Iz grda ga pač ne pridobim. Hopsasa — kaj zato, če mu odrežem nos! Poti iz ječe mi ne pokaže in bo samo vreščal tako dolgo, da pride Vitranec. No, potem pa bi bilo prebito slabo zame ... Pa kaj naj storim, da zbežim iz ječe in grem pomagat sirotni Jelici? Kaj naj storim? Hm ... O, pa saj vem, da razmišljam zaman. Pretrde glave sem in prekratke pameti — hopsasa! Gorje meni, da sem tako bedast in si ne morem izmisliti pametne stvari! Zato pa bom moral sedeti v tej neumni ječi do samega sodnega dne — oj, samo zaradi svoje neumne pameti, ki si ne more domisliti ničesar. Pa imam tako lepo priliko — zdajle, ko sem oblił strahopetnega pritlikavca kakor murna z vodo ... Pa si ne domislim ničesar. Ovbe, ti pamet, da moraš biti tako kratka — hopsasa, tako kratka!«

Kocelj je mahal nevšečno z rokami in je godrnjal in se ga je že zopet lotevala huda jezica. Pritlikavec Brincelj ga je gledal. Zopet je bil ves prestrašen in si je zatiskal nos s tresočo roko. »Oj, Koceljček! Pusti krvco, pusti jo!« je prosil. »Pipec mi podari, da bom imel mir zastran svojega lepega noska ... Ali slišiš, Koceljček? Pipec mi podari, pa se lahko v miru pobotava zaradi mojega noska. Ne bodi tak, Koceljček! Lepo te prosim, Koceljček!«

Kocelj je obstal pred pritlikavcem Brinceljem. Tedaj pa mu je vendar šinila v debelo glavo lepa in prava misel. In Kocelj se je razveselil te misli, da je kar vzdahnil v velikem veselju. Zgrabil je pritlikavca Brinclja za ramo in ga je pošteno potresel. »Kaj praviš, Brincelj?« je dejal. »Da se pobotajva zastran tvojega lepega noska? No, pa se dajva — hopsasa! Ker si ravno ti, Brincelj, pa naj bo! Pobotajva se, in to bo še najbolj pametno za mene in za tebe ... Zato pa te vprašam, Brincelj — hopsasa, tako-le te vprašam: Kaj mi daš, če ti za vselej podarim svoj pipec? Seveda, težko ti ga dam, ker je pipec edino moje imetje. Ničesar nimam na svetu; siromak sem. Samo pipec imam, in če izgubim še pipec, pa res nimam ničesar več. Zato ga pa dam težko od sebe. Samo za našo Jelico bi ga dal, če ji morem z njim kaj pomagati ... Zato pa premisli vse, Brincelj! Hopsasa, pa mi povej, kaj mi daš, če ti podarim zdajle pipec?«

»Ojojmene!« se je razveselil pritlikavec Brincelj in je tlesknil z rokami. »Pa mi ga daš, resnično mi ga daš? Da ga zakopljeva v črno

zemljo in bo imel poslej mir moj ubogi, lepi nosekl — O, Koceljček! Pet rumenih cekinov ti odštejem takoj, če zakoplješ pipec. Pa boš bogat, Koceljček, bogat, kakor ni noben paglavec na vasi.«

A Kocelj je zamahnil z roko in je odvrnil: »Nočem cekinov — hopsasa, nočem jih! Pa tudi pipca ne maram zakopati v črno zemljo. Tebi ga podarim, da bo tvoj in ga boš lahko nosil v žepu. Pomisli, Brincelj, hopsasa — le malo pomisli! Če imaš pipec, boš lahko drugim rezal nosove, in vsi se te bodo bali, kakor se ti zdaj mene bojiš. Premisli malo, Brincelj, kako bi bilo to lepo — hopsasa, tako lepo! Ali hočeš moj pipec, Brincelj?«

Pritlikavcu Brincelju so se za zelenimi naočniki zasvetile oči. Z ustmi je mlasknil in je poskočil, da so vodne kapljice brizgnile daleč okrog njega. Posmejal se je na ves glas in je rekel: »Hočem, hočem tvoj pipec. Kar sem mi ga daj! To me bodo gledali in vsi se bodo bali pritlikavca Brincelja, ki ima tako srašen pipec... Ojojmene, pa bom junak, da ga pod solncem ni večjega. Skril se bo pred mano sam Vitranec. No, če mi bo pa hotel kaj hudega, zamahnem s pipcem. In Vitranec se bo zaman tipal po obrazu in bo iskal mesta, kjer je stal nekoč njegov nos... Ojojmene, Koceljček! Daj mi pipec — svoj strašni pipec mi daj! Mavro ti dam zanj; svoja očala ti dam zanj; prgišče cekinov ti dam zanj. Samo svojega lepega noska ti ne dam zanj... Daj mi pipec, daj, Koceljček!«

»Saj ti ga dam,« je odgovoril Kocelj. »Rekel sem ti, da ti ga dam. In če jaz rečem, pa je beseda kakor pribita. Dam ti ga, če me povedeš iz te črne ječe, da grem naši Jelici na pomoč. Saj ti bo lahko zdaj, ko boš imel moj pipec... Ali me povedeš iz ječe? Hopsasa — ali me povedeš?«

Pritlikavec Brincelj se je popraskal za ušesom. »Prebita reč, joj mene, prebita reč!« je govoril in skrbelo ga je. »Težko pojde, ti rečem, Koceljček! Ves dan sedi Vitranec tam v izbi in se niti ne gane iz nje. A skozi tisto izbo morava, ker druge poti ni pod zemljo... Prebita reč, stokrat prebita! Da mora biti tako! — A mislil bom in se ne bom nič več bal. Saj bom držal v roki pipec. Oj, zajčki bodo bežali pred mano in jih bo strah zaradi nosov... Daj mi pipec, Koceljček! Pa grem in premislim, kako naj te povedem pod milo solnce. Daj mi pipec!«

»O, kajpak! O, seveda — hopsasa!« se je zasmeljal Kocelj in je potisnil pipec v žep. »Tako se pa nisva pobotala, ljubi Brinceljček! Najprvo me povedeš iz ječe, potem pa dobiš pipec. Tam v Črni lopi ti ga šele dam... Ta bi bila lepa, da bi ti dal že zdaj le pipec! Pa bi mi ti odrezal nos in bi pobegnil in se mi smejal, ker si me tako lepo prekanil... Pa ne boš — hopsasa, ne boš! Res sem sicer nekaj be-

dast; a vendar ne tako, da bi me prekanila taka smet, kot si ti. Le počakaj, Brincelj. Le malo še počakaj!»

Pritlikavec Brincelj se je zopet prestrašil, da se je kar potuhnil. »Potlači hudo krvco, Koceljček, potlači hudo krvco!« je prosil. »Saj storim vse tako, kakor zahtevaš... Nočem zdaj pipca. Mi ga že daš, ko bova pod milim nebom... Pusti me zdaj, da grem. Pa premislim vse, česar treba, da te povedem iz ječe. Opoldne ti prinesem kruha, da ne boš lačen. Pa ti povem, kar si bom izmisлил... Ojojmene, da bom jaz zdaj tak junak! Ti ljubi, lepi moj nasek! Zdaj boš imel krasne dni in se boš odpočil od vednega silnega strahu. Pa se boš muzal in mi boš lepo svetil, ko bom jaz s hudim pipcem rezal druge nosove... O, da bo moj tisti hudi pipec! Že danes bo moj — ojojmene, že danes...«

In pritlikavec Brincelj se je zasukal na petah. Pograbil je svetilnico in prazni vrč; zasukal se je še enkrat in se niti zmenil ni, da je njegova obleka vsa mokra in težka kot kamen. Zdrvel je čez prag; vrata je zaprl in jih zaklenil s težkim ključem. A še zunaj se je trikrat zasmel; zasmel se je na ves glas in je stekel po ozkem, črnem hodniku.

Pomlad.

Kaj tako veselo
vse je zaživel
in veselje novo
v srca vsa privelo?

Čez samotne trate
pomlad šla je v svate:
kamor je stopila
cvetka je priklila,
kjer se oddahnila,
pesemce zbudila.

Fr. Ločniškar.

JANKO LEBAN:

Miče Nerodnik.

li ni to čudno ime? In vendar ga je zaslužil vsaj v detinskih letih, in že samo ime je povedalo, kako je bilo pravzaprav z njim. So ljudje, ki jim vse gre po sreči, so pa tudi taki, ki jim vse spodléti, ki imajo v vsem smolo, kakor bi rekli po domače. In tak pobček je bil Miče Nerodnik! Poznal sem ga, ko je še »platno prodajal«, ko mu je bilo šele pet let. Bil je imovitih staršev sinček, živ fantek kakor poper, ki se je najrajši igral vojake. Pa jaz vam moram vendar povedati, v čem in zakaj je Miče Nerodnik imel tako smolo. Poslušajte!

Nekega dne je prinesel svojega lesenega konja na plano pred hišo! Konj je bil lep in se je dal res prijetno gugati, kakor na priliko otroška zibel. Naš Miče je z vojaškim klobukom na glavi, s sabljo in z zastavo v roki zajahal konja ter ga jel premikati. »Hurá!« je zaklical na vse grlo. Ta njegov klic privabi iz hiše njegovo manjšo sestrico. Ta se smejoč približa konju ter ga pograbi za rep. Resk! — se začuje in veseli vojak pade s poškodovanega konja in se udari na glavo, da se mu je bunka pokazala na čelu!

Drugi dan je naš Miče s svojo sestrico zajtrkoval tudi pred hišo na planem. Mati mu je izročila lonček mleka, rekoč: »Pazi, Miče, in trdno drži lonček!« Miče vzame lonček in sede na stolček, da bi posrebal mleko.

»Miče, prosim te, daj mi malce svojega mleka!« mu zakliče sestra. Dobrodušni fantek takoj vstane ter donese lonček. Toda preden je sestra še prijela lonček, ga je Miče izpustil, in vse mleko se je sestrici polilo po krilcu. Lonček pa je padel na kamenita tla ter se razletel na drobne kosce. Tako je prišel Miče ob zajtrk. A doletela ga je še kazen, da je moral iz svojih prihrankov kupiti nov lonček.

Ko je Miče nekaj časa potem obiskal strica, ga je sestrična Milka odvedla na vrt, da mu pokaže mlade svoje mačice. Pri tem je Milka imela najmlajšo svojo sestrico v naročju. Prime mlado mačico ter jo izroči mali sestrici. Ta pogladi mačico, stara mačka pa nevoljno zakrivi hrbet in jame pihati. Na vsak način se je bala za svojega mladiča.

»Ne bodi huda,« je rekla mlada pestunja, »mi ne storimo nič žalega mlademu mačetu.«

»Ah, daj mi mače,« je prosil Miče ter je živalco vzel v roko. A v tem hipu je skočila stara mačka nanj ter mu tako krepko zasadila

kremplje v roke, da se mu je kri ulila iz njih ter je takoj izpustil mačico. Jokaje je pohitel k stricu tožit o svoji nesreči.

Neke nedelje predpoldne, ko so starši bili v cerkvi, je Miče šel na dvorišče. Pustil je sobna vrata odprta ter se je igral na dvorišču s kozličkom. Kozliček pa se mu izmuzne ter pohiti naravnost pri odprtih vratih v sobo. Tam vidi v zrcalu svojo podobo in meneč, da je to drug kozliček, se zakadi vanj in razbije zrcalo. Ko zasliši ropot, prihiti zdaj Miče ves preplašen v sobo. Toda kar se je zgodilo, se je zgodilo! Seveda ga je oče kaznoval, ker vrat v sobo ni zaprl; a pomoči ni bilo več; zrcalo je bilo izgubljenol

Ob neki drugi priliki je Miče dobil za svoj rojstni dan par novih copat, ki jih je bil jako vesel. Popoldne je šel s svojimi bratci in sestricami k rečici, ki je tekla mimo njihove hiše.

»Kdo stopi z mano v čoln,« pozove, stopivši v vozilo, ki je stalo kraj reke. Sestre so bile takoj pri njem. Pa toliko da so otroci bili v čolnu, ko Miče zakliče: »Ojoj, ojoj, moja copata!« Bil je nogo uprl preveč kraj čolna in copata mu je zdrknila v vodo. Plaval je dalje po vodi. Miče bi bil sam skoro padel v vodo, ko je hotel prijeti za copato. K sreči je bil domači zveti pes Azor na bregu. Ta je skočil takoj v vodo ter je prinesel copato iz vode.

Najlepša zabava našega Mičeta pa je bilo pozimi drsanje in sankanje po zmrzlem klancu, ki ni bil daleč od njegovega stanovanja. Tu je kar mrgolelo mladih drsalecev in sankáčev. Bilo je nekako tako, kakor opisuje pesnik Simon Jenko:

Tam na klancu je vse živo
vkup so iz vasi otroci,
vsak sani v premrli roci
vozi in drži se krivo.

Nencajte, kako so tu dečki in deklice po gladkem ledu švigali semtertja! Lica so jim kar gorela, nos se jim je pordečil, a kakega mraza, kake trudnosti niti čutili niso! Tudi naš Miče se je seveda sankal. In še posebno se je hotel skazovati. Ob nekem takem slučaju so mu prišle neke tuje sani preblizu, da so z vso silo udarile v njegove. Miče je zletel kakor je bil dolg in širok na led. Pri tem mu je padel klubuk z glave ter odletel precej daleč na ledeno gladino »Le vstani, le vstani!« mu zakliče drugi, mimo se vozeči sankáč, »to bo najbolje!« Miče pa je jokal, ker se je bil precej obtolkel po kolenih. S težavo je hromotal po svojem klobuku. Veselje do sankanja ga je bilo minilo. Žalosten je odšantal domov.

Nekoč pa niti za las ni manjkalo, da ni izgubil življenja. Njegov stric je namreč bil grajski oskrbnik. Miče ga je često obiskal v družbi s svojo najstarejšo sestro. Ni čuda. Pred gradom je bil krasen in obširen park ali vrt. V parku pa je bil ribnik, ki so se v njem kopali

krasni labodi. In labode je Miče imel tako rad! V veselje mu je bilo, da jih je pital. Nekega popoldne si Miče dovoli šalo, da labodom nastavi klobuk, v katerega je natrosil — ne morda krušnih drobtin — nego le — peska. Labod priplava blizu ter pogleda v klobuk. Menda je kmalu spoznal, da ga je Miče »potegnil.« Zato vrže klobuk v vodo. Miče se nagne, hoteč doseči klobuk, a v tem telebne v globoko vodo. Gotovo bi bil utonil, da ni njegova sestra jela glasno klicati na pomoč, na kar je pritekel grajski vrtnar, ki ga je rešil.

Od tega dne pa je bil Miče previdnejši. Česar se je lotil, se je lotil mirno in preudarno, tako da ga je odslej vsaka nezgoda zapustila. Zdaj je Miče že postaven fant, in lahko vas zagotavljam, da nima več smole, nego da mu gre vse po sreči. Pravično bi bilo, da bi se odslej ne pisal več Miče Nerodnik nego — Miče Srečnik!

Prvi pozdrav pomladi.

Ščinkavec se spet oglašā:
gričućū, čerī, čerī!
Pomladanski dih prinaša
veter z južne mu strani...

Bajno vrt dehtī in cvēte,
dosti hrane je povsod,
on pa si z družico plete
gnezdece za mladi rod...

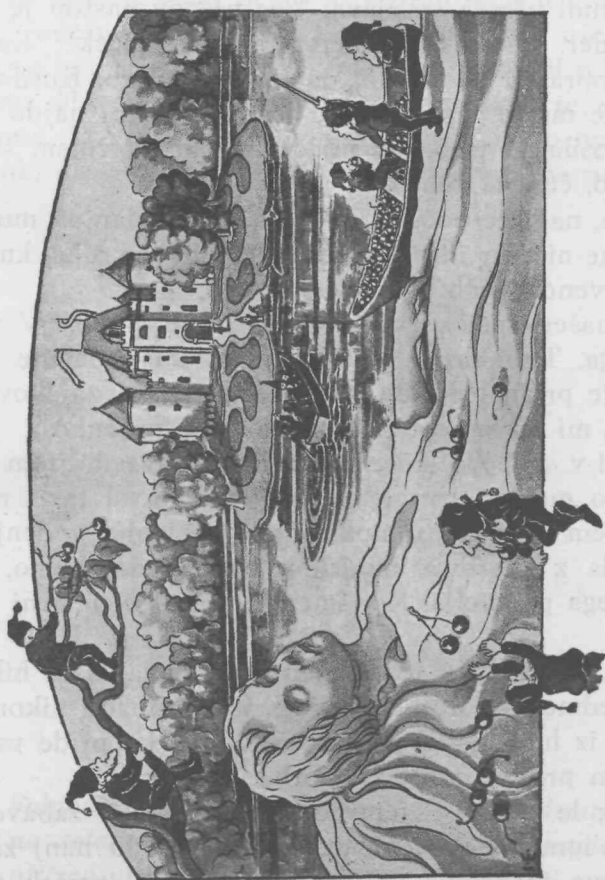
Pa zbudijo se spomini
na prelepo mu pomlad,
ko po bregu in ravnini
svet ogrne zelenjad.

V hrepenenju po teh dnevih
ptičku grlo v spev drhti;
vedno v glasnejših odmevih
z vrtov vseh ta spev zveni.

Prvi je pozdrav pomladi,
ki iz dalj se že ljubō
nam smehlja in v sladki nadi
težko čaka jo vsakdō.

Fr. Rojec.

SANJE SOSEDOVE MILICE

MARIJA JANA:

Naš Belko.

oj stric ima psička, ki ga ima silno rad. Saj je ta psiček res vreden njegove velike ljubezni. Ni to psiček, kakor so psički druge vrste, kaj še, to je vzor vseh psičkov.

Ves je bel, le na hrbtu ima lepo rjavo liso in tudi ušesca so rjava. Ves njegov nastop je sila moder. Pa kako pameten je naš psiček! Kadar pride domov, malo popraska po vratih, da mu jih odpro. Kosilo ga navadno že čaka. Stric mu le zapove levo, desno in takoj najde pripravljeni obed. Po kosilu je treba še pijače. Kadar je žejen, stopi k škafu in takoj vemo, česa si želi.

Ako mu veli stric, naj gre počivat, takoj sluša. Kadar pa mu od našega kosila ne ostane ničesar in mu da stric le suhega kruha, kmalu privihne svoj nos, a vendar pohrusta trdo skorjo.

Ko bi pa videli našega psička na lovu, to bi se čudili. V vsej Metliki mu ni enakega. Tudi drugi gospodarji, ki imajo lastne pse, so tega mnenja. Saj je prignal na letošnjem lovu največ zajčkov, ki so storili bridko smrt, mi pa smo se gostili z okusno pečenko.

Če bi pa pogledali v stričevo srce, bi videli, da zavzema tam naš Belko veliko in važno mesto. Pravzaprav ga imamo vsi tako radi: tetka in tudi jaz. Vsem se zna prikupiti s svojim lepim vedenjem. Kadar pa nas pogleda z zvestimi, modrimi očmi, tedaj vemo, da imamo v Belku zvestega prijatelja. Ker imamo njega, se nam ni bati ničesar.

Belko ni le lovski pes, ampak je obenem zvest čuvaj naše hišice. Skrbno čuva vsak predmet, ki stoji v kuhinji, in ne dovoli nikomur, da bi karkoli odnesel iz hiše. Še na Anko se huduje, ko pride vsako jutro po škaf, da nam prinese vode iz Obrha.

Ni nam ta psiček le v korist, temveč nam je tudi v zabavo in veselje. Tako lepo se igrata s stricem, da se ob pogledu nanj zabavamo tudi mi. Gotovo je vzgoja vzrok, da je postal psiček tako umen. Za to pa se imamo v prvi vrsti zahvaliti stricu, ki ga je učil in vežbal od mladih nog in ga še vedno uči s pametjo in veščo roko.

Belkov želodec pa je bolj gosposkega kroja. Ne je ravno vsega, saj dobi le boljše reči, ki ostanejo od našega obeda. Kako ga je veselje gledati, ko s svojimi močnimi in zdravimi zobmi tere še tako trdo kost. Za zajtrk pa dobi vedno dobrega in sladkega mlekca, da se mu ne pokvari želodec, ko bi že na tešče drobil kosti.

Ker je pa vsak delavec, ki se utruji pri dnevnem delu, vreden počitka, zato ima Belko lepo posteljo. Pod štedilnikom spi pozimi

na mehki blazini, da si na trdih tleh ne odrgne dlake in ne obtolče kosti. Poleti pa ima na pristavi na senu mehko in udobno ležišče.

Kadar pa laja Belko na trgu, ga je čuti daleč naokrog. Tako lep in poln je njegov glas. Vesela sem, kadar gre z nami na izprehod, da se še jaz postavim s tako umnim psičkom.

Pa pomislite, ni manjkalo dosti, pa bi skoro izgubili našega psa. Zgodila se je nesreča, da ga je obstrelil grd človek. Hudo je bil Belko bolan. Le skrbni stričevi, tetini in Pikini postrežbi se imamo zahvaliti, da nam je ostal Belko in z njim nam je ostalo tudi naše veselje.

Pravzaprav pa ni mogoče naštetiti vseh njegovih vrlin in zaslug. Ker pa je bil to leto res jako priden, je dobil o božiču lepo ovratnico, ki mu sila dobro pristojna. Za želodec pa je dobil celega pečenega kapuna, ki ga je bil gotovo bolj vesel nego ovratnice. (Pa nikar ne mislite, da si je tega kapuna pribavil sam po nepošteni poti!)

Tri ptičke.

*Solnce bogastvo razliva
na zelene goščave;
ptičice v gnezdju pojo mu
prvič v življenju pozdrave.*

*V gnezdecu trije mladički
pesem veselo žgolijo,
kako naj v gaju domačem
domek si skupaj zgradijo.*

*Dva sta ob letu vesela
gnezdju doma si gradila,
tretji odšel je v tujino —
tam ga je smrt zalotila.*

Fr. Ločniškar.

FR. ROJEC:

Knjiga.

(Konec)

III.

zobrazbo in še posebno pobistritev svojega uma črpamo tudi iz pripovedno zabavnih spisov in pesniških zbirk. Iz njih spoznavamo srce in dušo, dobre in slabe strani svojega sočloveka, razne ljudske običaje in lastnosti, kraje in njih razmere; a pesmi kakor tudi mnogi lepi pripovedni spisi nas blažijo s svojo umetniško lepoto in nam dvigajo duše nad zemske nižave.

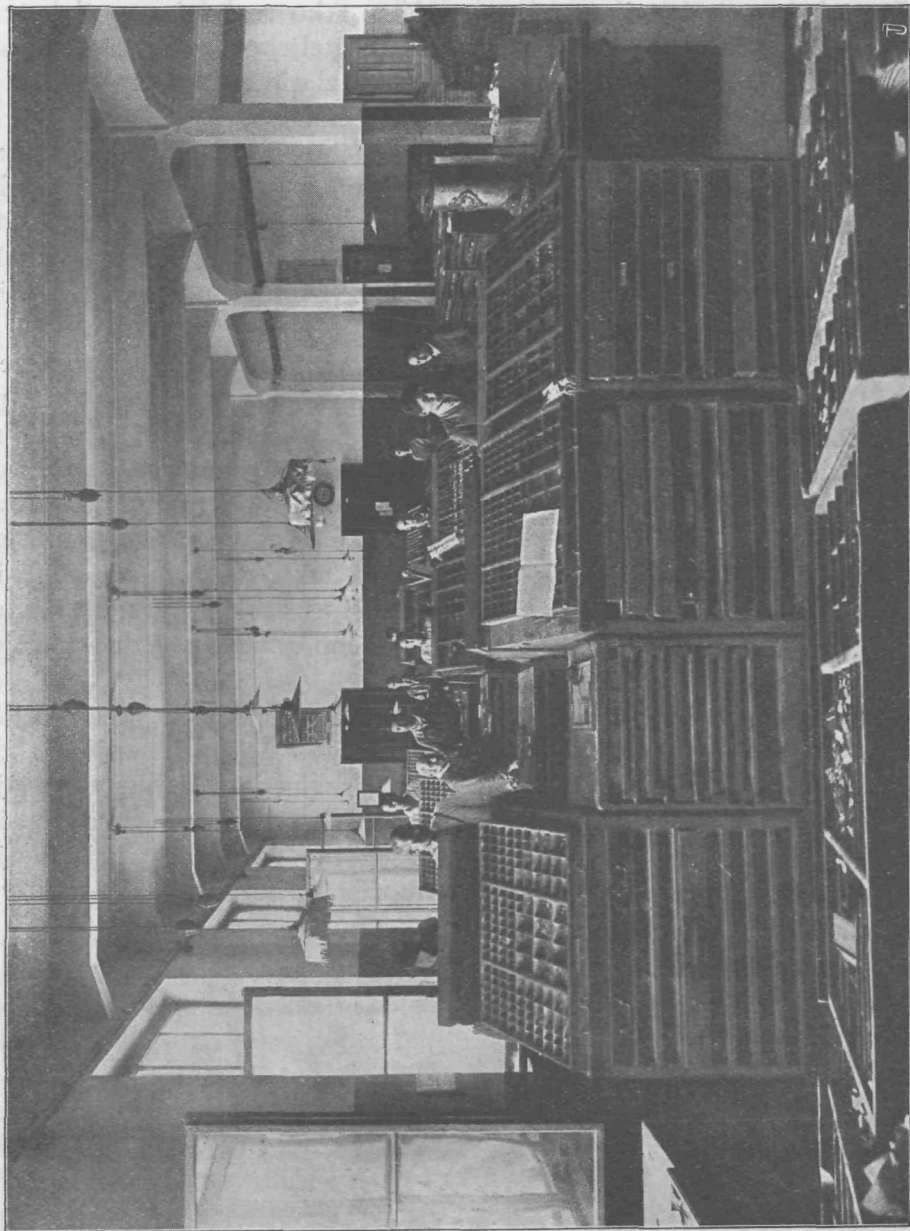
Znani nemški pisatelj K. May pozna daljno zamorsko Ameriko do vseh podrobnosti in je napisal veliko število ameriških povesti bolje nego kak ameriški domačin, a ni bil še nikdar v Ameriki. Proučil in spoznal je Ameriko iz knjig. Mnogo velikih in odličnih svetovnih mož se je pospelo od navadnih ročnih delavcev do svojega dostojanstva samo z marljivo izobrazbo po raznih knjigah. Vsi naši dosednji pisatelji in pesniki so z največjo vnemo čitali in proučevali domače in tuje vzorčne knjige, skrbno opazovali svoj narod in se s tem vestno pripravljali na svoje umetniško poslanstvo. Lastni trud s pomočjo dobrih knjig jih je dvignil v velike umetnike, ki so proslavili s svojimi nesmrtnimi umotvori naš rod pred vsem svetom.

Vsak narod merijo v kulturi ali prosveti po njegovih prosvetnih delih, zlasti po književnosti, ker so knjige najpripravnejše sredstvo za spoznanje kakega naroda. Znamenite knjige z odlično vsebino prevajajo v vse svetovne jezike, in tako dotičnega pisatelja ter njegov narod spozna ves svet po njegovi knjigi.

Mnogo zanimivega in lepega bi mogel še napisati o knjigi. Mislim pa, da že iz teh podatkov lahko vsakdo sklepa in spozna, kake neprecenljive vrednosti je lepa in dobra knjiga za vsakega, ki hrepeni po napredku in boljši bodočnosti. Posebno učeči se mladini mora biti dobra knjiga najljubša, prva in zadnja družčina, njen ideal in ponos. Resnica je, da se v knjigi in le v knjigi zrcali ves svet, njegova preteklost, sedanjost in v veliki meri tudi bodočnost.

V našem narodu še vedno premalo cenijo dobro knjigo. Radi jo sicer čitajo naši ljudje, toda žrtvujejo v splošnem zanjo neradi. Mnogo je naših preprostih in boljših ljudi, ki razmečejo za strupeni alkohol in razne nepotrebne reči na stotine in tisoče dinarjev vsak mesec in jim ni prav nič žal tega denarja, toda če bi bilo treba znatno podpreti umetnost ali kupiti dobro knjigo, tedaj se jim pa

grozno smili vsak novčič! Te kvarne in nekulturne razmere se morajo izpremeniti. Tudi naša mladina mora postati drugačna, postati mora zopet idealna, delavna, trezna in vneta za vse lepo, dobro,

Stavnica; v sredi sprednje vrste g. Repše, ki prireja „Zvonček“

blago in vzvišeno! Zato kvarte in kozarce z opojnimi pijačami iz rok in dobro knjigo med prste! V veliko korist ji bo tudi, ako se vsako leto raztrga malo manj tistih trapastih žog!

Navadno imajo največji narodi največje pisatelje. Naš narod je po številu jako majhen, a je velenadarjen in ima sedaj vse pogoje za dosego najvišje izobrazbe. Zato bi ne bilo nič čudnega, ako bi se tudi iz našega mladega zaroda v bližnji bodočnosti dvignil pisateljski odličnjak in spisal knjigo svetovne slave. Ako se kdaj napoti kateri naših mladih umetnikov na to strmo pisateljsko Kalvarijo, pa naj nikar ne pozabi vzeti s seboj polno torbo zlatih naukov in nasvetov našega pisateljskega prvaka mojstra Levstika!

Zdaj so delavske moči, tisk in papir silno drage. Zato se je tudi naša knjiga močno podražila. Večkrat vidim učence in učenke, ki stojijo pred izložbami knjig ter poželjivo in žalostno gledajo lepe knjige. Denarja nimajo, da bi si kupili katero. Morda pridejo kmalu tudi zanje boljši časi, da se bodo lahko načitali po željah svojih srčec!

Tem prijateljem lepe književne umetnosti še to-le: Ako kdo izmed vas dobi v last zaželeno knjigo, naj jo skrbno prečita in nato shrani kakor drag zaklad. Če je nevezana, naj jo da o prvi priliki vezati. Pri čitanju naj je ne raztrga v hrbtu, da obstane rada odprta, in pri odmorih med čitanjem naj ne zaznamuje prečitane strani z zavihovanjem oglov, kakor to delajo mnogoteri, ampak naj v knjigo tam, kjer prestane s čitanjem, položi košček papirja tako, da ga nekaj moli iz zaprte knjige. Še bolje je, ako v knjigo všiješ ozek barvast trak. Zavihani ogli odpadejo, kadar je knjiga močno stara, in vedno kažejo, da jo je imel v rokah zanikarn čitatelj.

Knjige tudi ne posojuj okrog! Za razposojevanje so javne knjižnice. Kdor čita le izposojene knjige, navadno ne pazi nanje, kakor je potrebno, daje jih rad čitati še naprej drugim in se lahko nazadnje še kje izgube ali pa pridejo nazaj v lastnikove roke vse zamazane in raztrgane. Knjigo zna prav ceniti in zadostno pazi nanjo pri čitanju samo tisti, ki je katero že spisal, in morda še bolj tisti, ki je katero že sam kupil.

JURAJ JURAJEVIČ:

Iz bajne dežele.

2. TRIJE BRATJE.

če je imel tri sinove. Vsi trije so bili oženjeni. Ko je oče umrl, jim ni ničesar drugega zapustil kakor sod vina. Vedno so se bratje prepirali med seboj, kdo bo več imel, zlasti mlajšega sta starejša povsod odrivala. Tudi sedaj so se pričkali, kdo naj dobi vino. Naposled so se zmenili, da bodo razdelili vino na tri dele tako, da bo imel starejši brat vino v zgornjem delu soda, srednji, kar je vina v sredi, mlajši pa tisto vino, ki ostane na dnu. Vsi trije so bili s tem zadovoljni.

Ampak kdo naj prične prvi vino piti? O tem so se jeli zdaj med seboj prerekati. Ker je bila pipa pri sodu spodaj, sta odločila naposled starejša, da mora najprej pričeti mlajši. Nič ni ugovarjal, nič se ni ustavljal mlajši brat, rekel je le: »Kaj hočem? Najmlajši sem, slušati moram!« In je začel točiti in je pil in pil, da je vse vino popil, da je ves sod izpraznil. Ko vidita starejša, da ni ostalo njima nič, se hudujeta nad mlajšim, zakaj je popil vse vino, ta pa reče: »Sam sem se čudil, kako da mojemu deležu ni ne konca ne kraja; če sem ga še toliko popil, se ni pri pipi nič poznalo, spodnja tretjina se ni hotela izprazniti; a ko se je izpraznila, je bil sod prazen.«

»Prekanil je najul!« sta se togotila starejša in sta šla ter mlajšemu bratu razbila v jezi lončeno peč, da so črepinje letele na vse strani. Mlajši brat reče: »Kaj, najmlajši sem, potrpeti moram!« Potem pa gre in pobere črepinje, jih zdevlje v vrečo, jo močno zaveže, naprti na hrbet in se napoti z njo po svetu.

Pride do bogate graščine. Na prijaznem hribčku poleg graščine je stala cerkev. Baš je vabil zvon k službi božji. »O, k sv. maši pa grem, da bom imel večjo srečo,« reče mlajši brat. A da bi mu ne delale črepinje v cerkvi napotja, gre prej v graščino in poprosi staro gospo, če bi bila tako dobra in shranila vrečo ta čas, dokler ne pride od maše, ker je le nerodno, s polno vrečo hoditi v cerkev. Gospa mu reče, da naj vrečo le pusti v graščini. Še poprosi mlajši brat: »V vreči je samo zlato in srebro, skrbno jo spravite. In še nekaj! Pogledati ne sme nihče v vrečo, sicer se izpremeni srebrnina in zlatnina v ubite črepinje.« Stara gospa odpre posebno sobo, mlajši brat postavi vrečo vanjo, se zahvali in gre k maši, stara gospa pa trdno zaklene vrata in dene ključ v spodnji žep.

Ljudje so radovedni, stari nič manj kot mladi; tudi stara in bogata graščakinja je bila radovedna, pa še silno radovedna. Radá bi

vedela, ali bi se res izpremenila srebrnina in zlatnina v tujčevi vreči v črepinje, ako bi kdo pogledal vanjo. Silno jo je gnalo, da bi pogledala v vrečo, toda premagovala se je; naposled pa jo zgrabi taka radovednost, da gre do vreče, jo odveže, naredi s prstom prav majhno luknjico vanjo ter z enim očesom pokuka skozi njo v vrečo. Toda joj! V vreči zagleda bogata gospa same črepinje...

Zdaj je bila prepričana, da so se res dragocenosti v vreči izpremenile v ničvredne črepinje, ko je ona le malce pogledala vanjo. Silno se je prestrašila, zakaj bala se je, kaj bo sedaj tuji mož z njo naredil. »Neznanec me bo po pravici terjäl za srebro in zlato, ki ga ni več v vreči; kaj naj storim?« je tarnala. Pa kmalu se potolaži. »Saj imamo, hvala Bogu, dovolj srebrnine in zlatnine v gradu; srebrnikov še prešteti ne morem sama, toliko jih je.« Tako si reče bogata grajska gospa, nato pa gre, vzame hitro vrečo, strese črepinje na dvorišče, v vrečo pa nasuje srebrnega denarja in cekinov ter drugih dragocenosti, zlatih in srebrnih, ki jih je v naglici nabrala po zlatih in srebrnih sobanah imenitnega gradu v takem številu, da komaj nese velikansko bogastvo zopet v posebno sobo, kjer je prej stala vreča. Zdaj pride mlajši brat od maše. Takoj opazi, da vreča ni tako zavezana, kakor je bila prej. Potežka in spozna velikansko bogastvo v njej. Reče: »Že dobro!« Zagradi naglo za vrečo, jo zavihti s težavo preko rame, se lepo zahvali stari gospe, da je tako dobro čuvala zaklad, in odide domov.

Doma strese zlato in srebro ter druge dragocenosti na mizo in prične preštevati denar. Ko vidita to starejša brata, se močno začudita, kje je dobil mlajši brat toliko bogastva, in ga vprašata: »Le kje si dobil to zlatnino in srebrnino pa še toliko denarja po vrhu?« Mlajši brat jima odgovori: »I kje? Pri bogatih ljudeh! Hm, črepinje od peči sem prodal, za tiste črepinje sem izkupil to-le bogastvo.« Nevoščljivca sta grdo gledala, nato pa šla in hitro razbila vsak svojo peč — pa hajdi s črepinjami po svetul! Ponujala sta jih od hiše do hiše, a nič nista dobila zanje, zakaj nihče ni maral kupiti črepinj. Pred neko imovito hišo sta kar zunaj vpila, da prodajata črepinje. Prišli so gledat, kaj ponujata; ko vidijo, da črepinje, se zasmeejo in gredo zopet po svojem delu; le hlapca ostaneta še pred hišo. Tadvä pa zgrabita vsak za svoj kol in jameta udrihati po onih dveh, da sta jima komaj ušla. »Pri belem dnevu se brijeta iz nas norce ta potepuha; še premalo sva ju!« sta govorila hlapca in šla za hišo, ko bratov že nikjer več ni bilo.

Kakor sta odšla od doma, tako sta tudi prišla domov s črepinjami v vreči preko rame. In pa vsa zbita in stolčena sta bila. Ko prideta domov, si mislita vsak pri sebi: »Vsaj mlajši brat bi morda kupil od naju te črepinje, denarja ima dovolj. Ali kaj, ko je nje-

gova žena od sile skopa, ta ne bo tega dovolila!« Zato rečeta: »Brat bi še bil, ta je dober, dal bi nama denarja; ali njegova žena, ta ni nič prida, hudobna je, podpihuje ga, ona je vsega kriva, ubijva jo!« In res gresta in ubijeta mlajšemu bratu ženo. Mlajši brat joka in tarna, hodi okolo mrtve žene, a k življenju je ne more obuditi. Naposled reče: »Kaj, najmlajši brat sem, potrpeti moram tudi sedaj.« — In vzame ubito ženo, jo zadene na rame in gre z njo po svetu.

Pride v veliko mesto. Tu je bilo vse polno ljudi in velik direndaj; vozovi so ropotali iz ulice v ulico, kočije so drdrale gori in dolí, vse je šlo križem v tej gneči. Na glavni ulici vpije za vozovi: »Moja žena je gluha, slepa in kruljava, počakajte in jo vzemite na voz!« Vozniki se niso zmenili za te klice in so dirjali naprej, on pa je še bolj vpil za njimi: »Počasi vozite, nosim glušca, slepca in kruljavca!« Ogibali so se mu in umikali, kolikor so se mogli v tem vrvežu. A zdaj je stopil najmlajši brat z ubito ženo na rami na sredo ceste in še bolj glasno vpil: »Pazite, da me ne povozite, žena dosti stane!« Pa privozi mimo imenitna kočija, butne po nesreči v brata, a ga le malo oplazi po hrbtu, toda nesreča je hotela, da je padla žena pod konje in prišla pod kolesa. Brat začne vpiti, da so mu ženo ubili. Kočija se v tem hipu ustavi, iz nje stopi imeniten in bogat gospod. Silno se prestraši, ko vidi ležati ubito ženo na tleh. Obrne se tedaj k mlajšemu bratu, ki je še vedno vpil, da so mu ženo ubili, in reče: »Kaj vpiješ? Zdaj ne pomaga nič, kar je, je! Dam ti, kolikor denarja le hočeš, samo tiho bodi!« Res mu je naštel bogati gospod toliko denarja, kolikor ga je brat le hotel, samo da je molčal. Kočija je nato oddrdrala dalje, on je pa pobral ženo, jo pokopal z vsemi častmi, potem se pa vrnil domov. Doma pokaže denar, bili so sami bankovci, za tri precej visoke kupe jih je bilo. Toliko papirnatega denarja bratje še svoj živ dan niso videli. Starejša se mu neznansko čudita, da je dobil najmlajši brat zopet toliko denarja, in ga vprašata: »Pa kje si dobil te kupe bankovcev?« — »V mestu! Prodal sem ženo, ki sta mi jo vidva ubila, in izkupil zanjo te denarje.« In pripoveduje jima, kako je bilo v mestu. Kar jima ni bilo treba vedeti, je modro zamolčal.

Grdo gledata starejša brata nevoščljivca; ko bi mogla, bi ga potopila v žlici vode in se polastila potem njegovih zakladov. »Še midva poizkusiva srečo!« si rečeta s hudobo v srcu drug drugemu ter gresta in ubijeta vsak svojo ženo, ju deneta na voz in se odpeljeta z njima po svetu.

Pripeljata se v mesto in vpijeta, da prodajata mrtvi ženi. Ljudje so ju izpraševali, kako da sta ženi mrtvi, brata sta pa le vpila: »Kdo ju kupi? Kdo da več?« Še so ju izpraševali, kje sta dobila mrtvi ženi. Takoj nista odgovorila, nazadnje sta pa le povedala: »Kje sva

ju dobila? Ubila sva vsak svojo ženo in zdaj ju prodajava. Kdo ju kupi, kdo da več?» Nihče ni maral kupiti mrličev, kaj bi le z njima? Še pogreb bi moral za njima plačati! Ko zvedo ljudje za zločin, gre novica o dveh bratih, ki prodajata mrtvi ženi, hitro od ust do ust, nazadnje pride na uho mestnemu sodniku. Ta ukaže: »Brž v ječo z njima!«

Hitro sta bila brata v ječi, ženi so pa siromašno pokopali. Strogo sta bila brata kaznovana; na vislice ju sicer niso obsodili, kar bi po vsej pravici zaslužila, a v temnici sta delala pokoro ob samem kruhu in vodi dolgo vrsto let. Mlajši brat pa je ta čas lepo in zadovoljno živel v domači hiši.

Že v ječi sta kuhala starejša brata hudo jezo na mlajšega. Ko pa sta se po dolgih letih vrnila na dom, sta bila kar zelena od jeze in huda ko sam hudir, kadar sta se le ozrla nanj. Ubila bi ga bila, a bala sta se vislic; naposled se zmenita, da se ga morata na vsak način odkrižati, če drugače ne gre, ga pa živega vržeta v globoko reko, ki je tekla onostran vasi. In res, nekega jutra ga primeta, mu zvežeta roke in noge, ga vtakneta v vrečo, jo zavežeta, potlej ga pa neseta in položita na strmi breg kraj globoke reke. Tam ga pustita, morda se sam od sebe prekucne in pokotali v temno vodo, sama pa gresta v krčmo, da bi se napila poguma; zakaj treba bo brata le s silo vtopiti, ako se sam ne prevrne v vodo.

»Kaj, potrpeti moram tudi sedaj, najmlajši brat sem!« si misli ta v vreči, toda pomagati si ne more, preveč trdno je bil zvezan. Ko sta odšla brata pit, je začel milo vzdihovati in prositi, da bi ga rešil tisti, ki bi mimo šel. »Ojej, ojej, usmilite se me in me rešite!« kliče obupno; »ne znam ne pisati in brati, pa me hočejo za papeža izbrati; a klečal bi še, molil ne!« In se prigodi, da prižene v tistem času živinski prekupec veliko čredo lepo rejenih volov, krav in telet mimo ter zasliši tisto stokanje in mile prošnje. Prekupec postoji in pogleda na obalo. »Kaj pa je?« reče. Zdaj zapazi vrhu strme obali kraj reke vrečo, ki se giblje. Gre bliže in vpraša: »Kdo pa stoka v vreči?« — »Jaz, najmlajši brat, prihodnji papež,« je bil odgovor iz vreče. Brž odpre prekupec vrečo in vidi, da tiči v njej zvezan človek. »Kaj pa delaš tukaj notri?« vpraša prekupec. »Kaj? Za papeža me hočejo postaviti, a jaz ne maram tega,« odgovori zvezanec. Živinski prekupec se temu silno čudi, a ta mu iznova zatrdi: »Da, za papeža me hočejo izvoliti, a jaz nočem biti papež: klečal bi še, molil ne.« Prekupec si misli: »Bolje je biti papež v Rimu kot pa živinski prekupec, bom pa jaz za papeža!« In reče: »Jaz bi pa rad bil papež, če bi le mogel, bi bil vsaj slaven in bogat. No, bom pa jaz namesto tebe za papeža, če ti je prav; ali mi pustiš?«

»Pustim! Kar v vrečo pojdi!« reče brat.

»Pa grem, ti pa imej vso mojo živino, jaz itak ničesar več ne potrebujem. Kot papežu se mi bo dobro godilo in ne bom nobene reči pogrešal,« pristavi še živinski prekupec, potlej pa zleze v vrečo, in brat ga zveže tako, kakor je bil prej on sam povezan, zaveže še vrečo, nato pa žene živino domov.

Prideta brata iz krčme, vidita, da je vreča še tam, kamor sta jo položila; primeta vsak za en konec vreče, zagugljeta in hop! — pa sta vrgla v vodo vrečo in kar je bilo v njej. Štrbunk! — je reklo, voda se je razdelila, zaslišali so se začudeni, obupni glasovi, zadušeno grgranje ter bobnanje vode: bk-bk, bk-bk, bk-bk-bk! In valovi so se zgrnili nad nesrečno žrtvijo.

»Ali si slišal, papeža je klical na pomoč ob svoji poslednji uri,« je vprašal starejši brat, srednji pa je pripomnil: »Saj le živino! Ali nisi slišal, kako je vpil: bk-bk, bk-bk, bk-bk-bk-bk!« — »Naj bo že tako ali tako, poglavitna reč je izvršena; zdaj sva dobra: brata ne bo več nazaj, njegov denar si bova delila, dovolj ga je, bogata bova,« je poudarjal prvi. Vsa srečna sta jo mahnila zdaj proti vasi. Ko pa prideta domov, zagledata okolo hiše in na dvorišču vse polno dobro rejenih volov, krav in telet. Gresta v hišo, za mizo v hiši je sedel na vsem svetu tak človek, kakor je bil njiju mlajši brat, ki sta ga pravkar vrgla v vodo. Silno se začudita starejša dva in vprašata: »Povej nama, kdo si? In če si najin mlajši brat: kako da si doma, kako si prišel iz globoke vode in kje si dobil toliko živine?« Ta jima odgovori: »Poznata me, da sem vajuin mlajši brat. Vprašam pa vaju: ali nista slišala, kako sem klical živino, ko sta me vrgla v vodo?«

»Saj sva res nekaj takega slišala,« odgovori starejši. Srednji pa sedaj pošepeče starejšemu: »Saj sem ti rekel, da je klical tedaj živino: bk-bk, bk-bk, bk-bk-bk-bk! — je bobljalo iz vode, ko sva ga vrgla vanjo.«

»No, vidita, ta živina me je rešila, da nisem utonil. Veliko je je še v vodi, vse nisem mogel izgnati, še po ostalo pojdem.«

»Ne boš je dobil!« sta rekla starejša brata oba hkrati in zaškripala z zobmi. Bila sta mu tudi zdaj do gola nohta nevoščljiva. Takoj se dvigneta in gresta nazaj k vodi baš na tisto mesto, kjer sta vrgla prej brata v vodo. Srednji brat skoči prvi po živino v vodo. Ko se je potapljal, se je slišalo iz vode: bk-bk, bk-bk, bk-bk-bk-bk! »Aha, pa je še v vodi živina, jo že kliče,« reče starejši. Reka je bila globoka, nič več ni bilo nazaj srednjega brata. Starejši brat si misli: »Dolgo ga ni iz vode; če ne bom naglo skočil za njim, mi bo vso živino zase sklical, tako da je meni prav nič ne ostane.« Hitro skoči tedaj tudi starejši brat v globoko reko. Tudi zdaj je rekla voda, ko se je potapljal starejši brat: bk-bk, bk-bk, bk-bk-bk-bk! Prišel ni več h kraju, voda ga je pogoltnila. Nikoli več ni bilo nobenega iz vode, oba sta

utonila. V hladnem grobu globoke reke sta hladila črno sovraštvo in zeleno zavist. Mlajši brat je imel poslej mir pred njima; bogat je bil in zdrav, rad je pomagal siromakom, lepo in srečno so mu potekali dnevi in dobro se mu je godilo, dokler je živel.

Otroška romanca.

Ustavim se pri potočku skakalčku —
glej, na vsakem jadrnem valčku
solnce srebrne tolarje šteje
in zvonko pojoče v dolino jih tira,
tam jih v tolmunu na kupčke zbira
vodni možic in bahato se smeje.

In skače potoček prešerno in teče
naprej in mi tajno, vablivo šepče:
»V meni teh novih je dni veličina!
Velik zaklad ima solnce poletno,
polno v njem bajne, prelestne je sreče —
toda varuje jo moja globina!«

»Oj, ti bahaček, čuj, kaj ti pravim:
Druga je pesem, ki danes jo čujem,
solnce goriško mi v duši jo svira,
v tihih spominih mi pota odpira,
vabi me, da svojo moč vso žrtvujem,
da spet to solnce in zemljo pozdravim.

Čakaj, povodnega možá jaz prevarim,
v ribico se izpremenim in izmaknem
ves ta zaklad in ga atu podarim —
on pa nam kupi prostorno kočijo,
belca dva hitra in pestro zastavo,
da se popeljemo vsi v domačijo!«

Tone Gaspari.

Deklica in ptička.

(Po lesorezu)

Skupaj, ptička, preživeli
v sobici sva zimske dni
zadovoljni in veseli;
ljubko si mi pela ti.

Sama v hram si priletela,
ko je sneg pokrtil zemljó;
radosno sem te sprejela
in te hranila skrbno.

Zima v hribe se pomiče,
solnce toplo sije spet;
ti nemirna si, ker kliče
hrepenenje ven te v svet.

V svobodo neomejeno
okno ti odprem sedaj...
Srečo najdeš zaželeno;
Bog ve, če jo jaz bom kdaj! —

Fr. Rojec.

IVO TROŠT:

Le v vztrajnosti je napredek.

preprosti primorski vasi so zidali novo šolo. Delo je prevzel podjetnik domačin, delavci pa so bili večinoma Lahi. Pomagal jim je desetletni Karlo, da je odnašal in donašal manjše stvari. Karlo ni znal niti besedice slovenski. Zato je bil pri domačinih v največji zadregi. Mojster je znal sicer njegov jezik in je dečku po petkrat in desetkrat povedal, kako se nazivlje to in ono slovenski. Karlo si je hitro zapomnil in prav tako hitro pozabil tuje besede; odnehal pa le ni z učenjem in s postrežbo.

Nekoč ga pošlje mojster po žreblje v prodajalnico in ponavlja: »Karlo, reci: cvek, cvek! — pa se bosta umela z možem, ki ne zna tvojega jezika. — Si me li umel?« — Si, signor! (Da, gospod!) de deček, teče veselo po vasi do prodajalnice in vpije vso pot: cvek, cvek! — Toda, smola. Pred vrati v prodajalnico je pozabil svoj čvek! Kam sedaj? — Obrne se, hiti prav tako urno na stavbišče in prosi mojstra, naj mu vnovič pove, kaj se pravi slovenski: la chiave.

Karlo si zapomni in zopet teče do prodajalnice, spotoma pa ponavlja: chiave-cvek, chiave-cvek! Toda v prodajalnici mu ostane v ustih samo chiave. In zopet se nista umela s prodajalcem.

Karlo drevi vnovič k mojstru, ki se mu smeje že od daleč, ko vidi, da prihaja dečko brez cvekov: »Ali nista podobni besedi chiave — ko izgovarjaš čiave — in cvek? Teci še tretjič in ponavljaj podobni besedi; morda ti ostane sedaj cvek v ustih in v spominu.«

Karlo je slušal, prisopel v prodajalnico in rekel: čiavek. In s prodajalcem sta se umela.

Tožba.

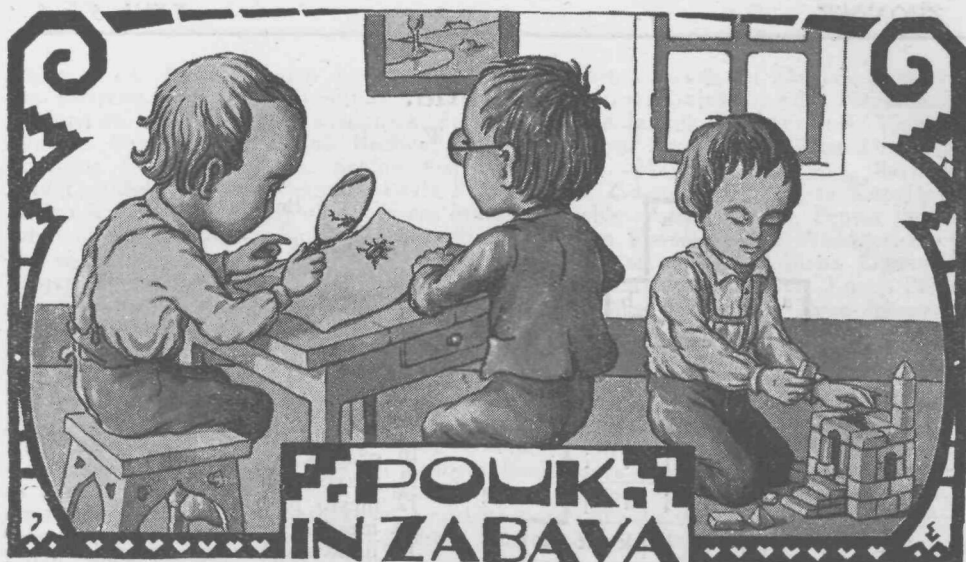
(Koroški motiv)

»Kaj je, dragi brat?
Lica — blede kakor smrt,
bol razjeda ti srce —
kaj je, dragi brat?«

»»Tam — Matjažev grad,
daleč — Drave val,
solnca ni — le noč,
kralj Matjaž — še spil««

Lado Jerše.

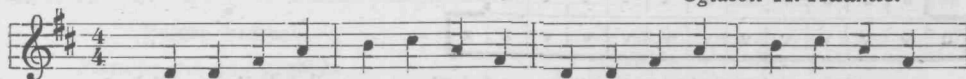

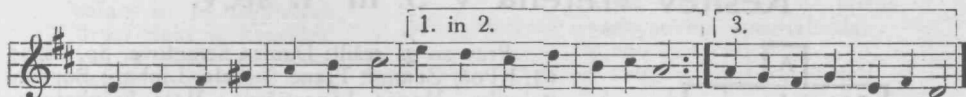
Jež.*

Besede Maksimova.

Uglasbil A. Adamič.

Jež pod gr-mom go-spo-da-ri, ma-lo nje-mu svet je ma-ri,
Mi-ši, za-be, kr-ti, ka-če so na lo-vu mu i-gra-če,
Če ga pa do-bi li-si-ca, o-krog nje-ga le sto-pi-ca,

ču-va ga po dne-vi rov, a po no-či gre na lov.
saj je hi-ter, pre-me-ten, ves do nog o-bo-ro-žen.
jež vklop-či-ču se smeh-lja, v nos li-si-co ščege-ta.

* Za naše malčke!

Uredništvo.

Prazen izgovor.

(Basen)

Po dolgem času sta se srečala globoko v šumi volk in medved, nekoč dobra si soseda, volk z ugrabljenim jagnjetom, medved s satom medu. Pa reče volku medved: »Hej, ti razbojnik — kakor vi-
dim, se ne misliš nikoli poboljšati, še zmerom moriš in kolješ jagnjeta. Pa si mi takrat, ko sva si bila soseda, obljubil, da ne boš več ubijal, da boš živel pošteno...«
- Zagrohoče se na to volk in odgovori: »Kosmatinec godrnjavi — druge vidiš, se be ne!... Kaj pravijo pa čebelice, ki si jim ukradel kar cel sat medu? Pa si mi takrat, ko sva si bila soseda, obljubil, da

ne boš več kradel medu, da boš živel pošteno...«

»Ampak brez medu jaz vendar ne morem živeti, to je jasno vsakomur,« zaren-tači medved, dvigne visoko svojo kosmato šapo in dostojanstveno izbulji oči. »Med — he-he, bratec — ta me vendar vsako-krat tako lepo pokrepča. In to me opravičuje, da vešč«

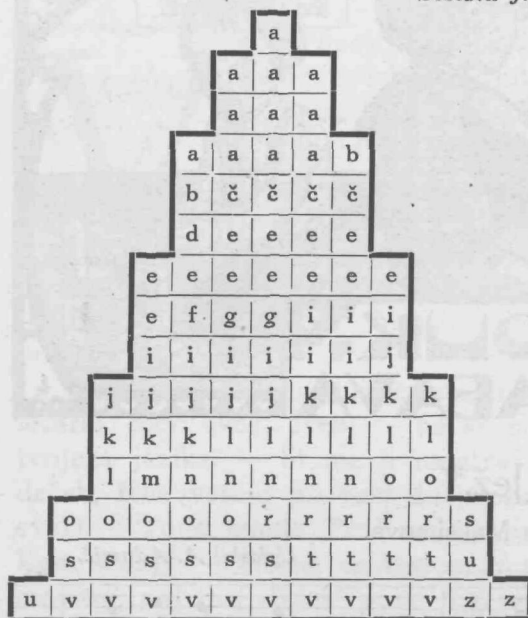
Še bolj se zagrohoče tedaj volk: »Slaven boš postal s svojim izgovorom, ti godr-njalo kosmato!... Kaj misliš, prijatelj, da mene jagnjetina ne pokrepča? O, pa še kako! Torej sem nedolžen kakor ti...«

Potem se oba brez slovesa razideta in kuhata drug na drugega jezo še dandanes.

Jernej Popotnik.

Piramida.

Sestavil J. W.

Besede značijo:

1. soglasnik;
2. del voza;
3. svetovno stran;
4. pritok Save;
5. gozdno drevo;
6. mesto v Rusiji;
7. vrh v Julijskih Alpah;
8. slovenski časopis;
9. slovenskega pesnika in pisatelja;
10. praznik;
11. pravoslavnega svetnika;
12. mesto na Jutrovem;
13. mesto v Vzhodni Aziji;
14. državo v Severni Ameriki;
15. znano slovensko povest.

*

Srednja navpična vrsta navzdol
znači ime leposlovnega lista.

*

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev vretena v 3. in 4. številki.

Prav so ga rešili: Danica Šemetova, Sp. Šiška; Ciril Poč, Zemun; Franc Šerbela, Ljubno; Bogdan Spindler, Marija Lenartičeva, Maja Franketova, Marija Stubljeva, Ljubomira Batističeva, Benjamin Marušič, Vida Jencičeva, Herman Zej, Dragotin Simčič, Cvetka Pivkova, Maribor; Franc Lučkašič, Stanko Plaustejner, Pavel Čremožnik, Slavko Žličar, Josip Loger, Franjo Šestel, Franc Zabkar, Damjana Baeblerjeva, Milica Krajškova, Mařenka Petrželova, Oskar Leskovšek, Elza Kirbisheva, Alenka Prekovškova, Otmar Brenčec, Boris Rihteršič, Ivan Farlah, Leopold Lipovšek, Ivan Svetličič, Celje; Ivanček Špajzar, Sava-Celje; Lavra Hriberškova, Florijan Zahojnik, Ela Krencenbaherjeva, Celje-Gaberje; Ivan Lah, Zagrad; Saša Bleiweis, Božan Strmecki, Milivoj in Ljubica Šircleja, Breda Tavčarjeva, Josip Sebenik, Vilka Kubiševa, Ferdo Uranič, Pavel Dolar, Božo

Bon, Anuška Čepanova, Franica Kočvarjeva, Stojan Novak, Rajko Otrin, Franjo Zorman, Samo Lovše, Boris Sodnik, Ljubljana; Cvetka Hudětova, Ivan Kveder, Ivan Primec, Jesenice; Karlo Zadavec, Martin Stojan, Teharje pri Celju; Emil Stropnik, Čret pri Celju; Mira Mastnakova, Ivan in Valerija Šemrova, Karel Prauseis, Leon Šemrov, Valerija Molkova, Laško; Jožek Kogej, Milko Štajnko, Ivo in Anica Likarjeva, Lavoslav Prekovec, František in Jeruček Vanč, Elza Pihlerjeva, Marica Brenčičeva, Ivan Bratko, Zdenko Jamšek, Mira Lovrec, Franjo Erhatič, Ivan Bombek, Tonček Ribič, Ptuj; Julij Pišlar, Ivan Zorec, Sv. Lovrenc; Traudi Lenkova, Sv. Peter v Šav. dolini; Milena Romoldova, Karel Vollmaier, Slovenjgradec; Edvard Brus, Rudolf in Albina Planinčeva, Breg pri Ptuj; Slavko Vrečko, Šoštanj; Maks Pušnik, Pepo

Kolar, Kurt Zmork, Bruno Koren, Marenberg; Vojteh, Stana in Marjan Jerinovi, Sv. Lovrenc-Štore; Alojzij Mulec, Alojzij Jager, Jurij Klajnšek, Edo Plaustejner, Št. Jurij ob juž. žel.; Jernej Kladenšek, Zadobrova; Ivan Jamnik, Ivan Serajnik, Vincenc Brumen, Ormož; Stanko Toš, Brežice; Erna Muserjeva, Zg. Šiška; Milena Drolčeva, Ponikva; Dorica Blažičeva, Sabina Fistrova, Ovsišje; Majda Ušlakarjeva, Sevnica; Ivan Dolinšek, Prekopa-Vransko; Pavla Petkovškova, Zidani most; Franica Koroščeva in Lea Kreftova, Sv. Jurij ob Ščavnica; Stanislav Richly, Peter Vodišek, Ernest Ivačič, Edmund Potočnik, Ivan Barbič, Videm ob Savi; Dušan Kavšek, Ladik Wisinger, Silva Maksa Pajovičeva, Stane in Jelena Tičeva, Ivan Bezeljak; Uroš in Milena Žigonova, Litija; Zvonka Mežnarsičeva, Metlika; Stanislava Zemljakova, Stanko Knez, Peter Bren, Viktor Cučnik, Simon Drobnič, Stanko Žvan, Elica Ambroževa, Roza Jerasova, Ivanka Bajčeva, Ivanka Lillegova, Ivan Demšar, Julka Knezova, Marica Praznikova, Milka Kerimova, Drago Šmit, Janko Hodnik, Lado Bohinc, Rozika Bohinčeva, Emil Dolenc, Mila Kunčeva, Jelko Perpar, Krško; Marjan, Ervin in Milena Groharjevi, Toplice; Lida Cvetkova, Metod in Miloš Kosec, Trebnje; Marija Kamnar, Vevče; Albin in Alojzija Tomšetova, Dolenja vas; Slavko Rosner, Kočevje; Olga Makučeva, Dvor; Irena Burdychova, Škofja Loka; Milka Uraničeva, Trbovlje-Vode; Zdravko Tomše, Gabrijel Hočevlar, Janez Žirovnik, Dolores Baeblerjeva, Bled; Jurij Gregorc, Srečko in Anica Škrtova, Radovljica; Gvidon Krašovec, Vlado Saje, Bogomir Lilija, Novo mesto; Tonček in Jelica Jesenkova, Kranjska gora; Boris Kmet, Bojan Tajnik, Joško Cvar, Bogumil Šporn, Joško Majdič, Miško Šimenc, Marjan Brilly, Jakobina Slaparjeva, Bojan Špicar, Kranj; Zlata Cimperškova, Sevnica; Ernest Spendl, Mislinje; Martin Rozman, Štore; učenke VI. b razreda, Žiri; Martina Strličeva, Dobračeva; Ivan Masilo, Vransko; Rado Uršič in Bernard Kovač, Sv. Jurij ob j. žel.; Anica Devetakova, Logatec; Franc in Josip Antloga, Karel Cilenšek, Gotovlje. — Žreb je določil, da dobi zadnjič najavljeno darilo Valerija Molkova v Laškem št. 103. Danes razpisujemo darilo: Dr. Ivan Lah »Česke pravljice«.

Petero bratcev.

Mamica pri nas prebiva
s sestro dvojčko dolgo let;
po pet sinčkov ima vsaka,
da zavida ves ju svet.

Prvi zavaljeni palček,
samosvoj je nagajalček;
drugi sloki je kazalček,
ves je gibek kot skakalček;
tretji je sredinec dolg,
ki ga je le strah in molk,
saj na vsaki strani dva
hrabra stražnika ima;
a četrti je prstanec,
zlatim je obročkom znanec;
peti pa droban mezinček —
mamice najljubši sinček.

»Pijmo, pijmo!« prvi pravi;
»Jejmo, jejmo!« drugi vabi.
»Kje bi vzeli?« tretji vpraša,
prav jokavo se ponša,
a četrti bratcem zdaj
brž pove, kako in kaj:

»V skrinji mamice je naše
shranjene dovoljno paše!
Peti pa, kreposten ves,
bratcem brž najavi kes:
»Krasti mamici ne smem,
vse ji rajši koj povem!«

Kdor teh bratcev ne pozna,
vsak se mu spoznati da:
z eno lice čuti pet,
z drugo skupaj kar deset!

Strmiški.

Poletje v Sibiriji.

Dočim se je pojavila letos na zapadnem delu Evrope zgodnja in močna zima, imajo v Sibiriji nenavadno lepo in toplo vreme, ki spominja naravnost na poletje. Moskova »Pravda« objavlja n. pr. iz Krasnojarska dopis, v katerem je rečeno, da kaže toplomer 10 stopinj Celzija. Snega v Krasnojarsku sploh še niso videli to zimo. Izmed padavin je doživelo prebivalstvo samo nekaj hudih deževij.

Velecenjeni g. Doropoljski!

Tudi jaz se oglašam v Vašem kotičku. Z veseljem čitam pripovedke, posebno o Kekcu in Bedancu. Že komaj čakam novega »Zvončka«. Prosim, natisnite moje pisemce v svoj kotiček. Drugič pišem več.

Odkritosrečno Vas pozdravlja

Lovro Jan.

učenec II. razr. 2. oddelka v Lokah,
Sv. Jurij ob Tab.

Odgovor:

Ljubi Lovro!

Saj pravim, da se vedno kdo oglasi, ki trdi, da mu je všeč, kar piše naš list. To število se je danes s Teboj povečalo. Glej, da ostaneš poslej naš zvest kotičkar.

*

Čestiti g. Doropoljski!

Tudi jaz sem pristopil k »Zvončkarjem«. Hočem Vam napisati nekoliko vrstic. Hodim v šolo v Rajhenburgu v V. razred. Imam mlajšega brata, ki hodi v IV. razred. V šolo hodim rad. V šoli imam najrajši računstvo, prirodušlovje in risanje. Z bratom imava štiri zajčke. Z njimi uživam veliko veselje.

Prav lepo Vas prosim, ako bi tudi moje pisemce priobčili v svojem kotičku.

Pozdravlja Vas

Ivan Mlinarič,
Senovo pri Rajhenburgu.

Odgovor:

Ljubi Ivan!

Računstvo, prirodušlovje, risanje — sami koristni in važni predmeti. A zajčki? Sam praviš — veliko veselje! No, ali se je njih število že kaj pomnožilo? Ali niso to lepe živalce? Samo pravega junaštva nimajo.

In vsakega, kdor je z njimi enako junaški, naženemo s strahopetnim zajcem. (Glej v letošnjem »Zvončku« uglasbeno pesem »Oba junaka«!)

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Oprostite, da se malo približam Vašemu kotičku! Kot dveletni naročnik Vašega priljubljenega »Zvončka« Vam sporočam, da skrbno hranim vse leto zvezke, ki jih po tem zvežem v knjigo kakor tudi svojim tovarišem za znižano ceno. Vežem pa zato, ker imamo doma knjigoveznicu in karto nažo. Sem učenec V. razreda v Kranju in star 12 let.

Presrečno Vas pozdravljam in vnaprej zahvaljujem za Vaš cenjeni odgovor!

Edo Požgaj,
Kranj.

Odgovor:

Ljubi Edo!

Glej ga junačino! Tako sem vzkliknil, ko sem prečital Tvoje pismo! Sam veže knjige in še tovarišem pomaga do tega, da se jim posamezni listi ne porazgube in ne potratijo. Kar kdo zna, to nekaj velja. Pa ne samo zanj, ampak tudi drugi imajo korist od tega. Prav in lepo je tako!

*

Velecenjeni g. Doropoljski!

Prvič se oglašam s svojim kratkim pisemcem. Sem učenec IV. b razr.

Moja razredna učiteljica je gospodična Cirila Zupančeva. Iz dna srca sem ji hvala ležen, ker me je v I. polletju mnogo koristnega in lepega naučila.

Dne 10. II. 1924 smo priredili igro »Povodni mož«, kjer sem tudi jaz sodeloval kot Janko.

Ker sem se potrudil, sem dobil lanski letnik »Zvončka«, ki ga jako rad čitam.

Mnogo pozdravov Vam pošilja
France Levpušček,
Kočevje.

Odgovor:

Ljubi France!

Zdi se mi v vsakem pogledu koristno, da šolska mladina pod vodstvom svojega učiteljstva vedno bolj pogosto prireja gledališke predstave. O tem sem imel že večkrat priliko govoriti v svojem koticu. Zlasti za Kočevje so take prireditve posebno važne in potrebne. Mislim, da več sam, zakaj.

*

Spoštovani gospod!

Danes se prvič oglašam v Vašem koticu. Hodim v 3. m. r. v Mariboru. Izmed vseh predmetov mi je najljubše spise. Na letošnjih velikih počitnicah sem bila pri svoji teti v Prazi na Češkem, kjer sem prej hodila v šolo. Ah, kako krasna je »zlata Praha«! V Mariboru obiskujem poldansko češko šolo.

Ker imamo letos tako solnčno zimo, sem napisala o njej kratko pesem in če dovolite, Vam drugič pošljem še kakšen spis. Če se Vam zdi umestno, prosim, ako bi jo natisnili v kotic. Težko pričakujem odgovora!

Zimi.

O, ljuba zima, pridi vsaj
za nekaj časa k nam nazaj!

Polje si, travniki, goré
prihoda tvojega želé.

Le pridi in natrosi sneg,
da poln ga bo in dol in breg!

Na okna dahni mrzli dih,
z gor pošlji nam ledeni pih!

Nasuj na zemljo zvezdni roj,
da bo na klancu zopet hoj!

Oj, pridi, pridi, zimski čas,
le pridi in zabavaj nas!

Presrčno Vas pozdravlja

Maja Franketova
v Mariboru.

Odgovor:

Ljuba Maja!

Tudi zame ni lepšega mesta na svetu kakor je zlata slovanska Praha! Tam biva jo naši češkoslovaški bratje — narod, poln deloljubnosti, vztrajnosti, odločnosti in nezmerne domovinske ljubezni. Praha (v češkem jeziku Praha) je ponos in čast vsega slovanskega sveta. Praha je znamenito mesto, kjer te vsak kamen spominja na

slavno in veliko slovansko zgodovino, kjer ti odlična dela češke umetnosti, znanosti, obrta in trgovine dajejo poročstvo, da je bodočnost naša — slovanska! Češkoslovaška država je zaveznica naši kraljevini. Z našimi severnimi brati nas spajajo vezi iskrene ljubezni pod geslom: Zvestoba za zvestobo!

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Dovolite, da se tudi jaz pridružim Vašim koticarjem! Naročena sem na »Zvonček« drugo leto. Jako mi ugaja pripovedka »Romanje naše Jelice«. Hodim v tretji razred osnovne šole. Najljubša predmeta sta mi računstvo in srbohrvaščina. Prosim, da me uvrstite med svoje koticarje. Pišem Vam danes že tretjič — pa, žal, nisem bila sprejeta.

Vaša vdana

Milena Romoldova,
Slovenjgradec.

Odgovor:

Ljuba Milena!

Praviš, da si mi pisala že trikrat, a odgovora še nisi dobila. Verjamem Ti, toda znaj, da to ni moja krivda. Mogoče, da nisi mojega naslova pravilno napisala, ali pa se je kaj drugega pripetilo, da nista prvi dve Tvoji pismi prišli v moje roke. Da Te potolažim, nisem tretjega pisma položil k onim, ki čakajo na odgovor, ampak sem ga takoj uvrstil v kotic. Ob tej priliki prosim vse koticarje, naj imajo potrpljenje s tesnim mojim prostorom. Vsako pismo, ki ga prejmem, dobi prostor in odgovor v mojem koticu.

*

Spoštovani g. Doropoljski!

Tudi me prosimo, da nas sprejmete med svoje koticarje.

Hodimo v IV. razred osnovne šole v Globokem pri Brežicah. Naznanjamo Vam, da smo v 10. številki »Zvončka« rešile za stavico v podobah in Vas o tem obvestile. Kakor smo videle v zadnji številki, smo prav rešile. Ker o tem v »Zvončku« niste ničesar omenili, domnevamo, da se je pismo morda izgubilo. Zato Vam pišemo ponovno in prosimo tudi odgovora.

Presrčno Vas pozdravljajo:

Josipina Cvetkova, Neža Gregorčičeva in Katarina Golobova.

Odgovor:

Ljube deklice!

Kar še ni, se lahko zgodi! Naj vam bo danes zadoščenje za to, kar je bilo zamujeno, ne da bi se jaz zavedal krivde.

*

Cenjeni g. Doropoljski!

Prosim, blagovolite sprejeti tudi mene med koticarje. Obiskujem četrto leto šolo

v Orli vasi. Letos sem prvokrat naročnik »Zvončka«. Povest »Kekec nad samotnim brezdom« mi tako ugaja, da komaj pričakujem prihodnje številke. Tudi moji domači se radi pomudijo pri »Zvončku« ter pravijo, kako plemenit mora biti ta gospod Doropoljski!

Vdani Vam

Ivo Plaskan.

Odgovor:

Ljubi Ivo!

Sprejel sem Te med svoje ljube koticarje in sem vesel, da se je število teh s Teboj pomnožilo, kakor bodo tudi moji koticarji veseli, da so dobili novega tovariša. Vedno več nas je, zato raste naše veselje od dne do dne.

*

Velecenjeni g. Doropoljski!

Tudi jaz sem se stisnila v Vaš kotichek. Jako rada čitam knjige in mi ugaja tudi Vaš »Zvonček«. Prejšnja leta sem dobivala »Zvonček« v šoli. Letos pa mi je mama rekla, če bom pridna, mi ga bo naročila. Nestrpno sem čakala »Zvončka«. Ko sem ga dobila, sem poskočila od veselja. Ko odprem zvezek, mi je najprvo obtičal pogled na povesti »Kekec nad samotnim brezdom«. Potem sem hitela pogledat v Vaš kotichek. Mislila sem si: Kaj, ko bi Vam tudi jaz pisala. Lepo Vas prosim, ako bi tudi moje pisemce priobčili v svojem koticčku. Drugič mnogo več, ako mi dovolite!

Pozdravlja Vas vdana Vam

Vidojka Finkova,
učenka na Polenšaku.

Odgovor:

Ljuba Vidojka!

Ker Ti je mama naročila »Zvonček«, smem sklepati iz tega, da si bila pridna. Zato si lahko poskočila od veselja. Želim od vsega srca, da Ti naj to veselje ostane neskaljeno do konca dni!

*

Cenjeni g. Doropoljski!

Ker sem tudi jaz čitatelj »Zvončka«, sem se nameril, da Vam pišem. Prav rad čitam zanimive povesti, najbolj mi pa ugaja povest »Kekec nad samotnim brezdom«. Hodim v 3. razred osnovne šole. Tukaj imamo novega g. učitelja, ki nas uči veliko lepega in zanimivega.

Prosim, priobčite te vrstice med druge koticarje.

Pozdravlja Vas Vaš vdani

Franjo Marondini
na Blanci.

Odgovor:

Ljubi Franjo!

Novega gospoda učitelja imaš, ki Te uči veliko lepega in zanimivega. Tako spoznaš nje je vredno vse hvale. Vse te lepe in zanimive nauke si globoko vtisni v spomin, da Ti bodo spremljevalci in vodniki vse življenje! In ostani hvaležen svojemu gospodu učitelju, ki Ti daje tako spremstvo na pot v resnično, dostikrat burno življenje!

*

KOTIČKOV ZABAVNIK.

Domača zaušnica.

Peharjev študent je študiral v Peking. Ko se je vrnil domov, je znal o tem kitajskem glavnem mestu povedati marsikaj čudovitega. Nekega večera, ko je luna sijala posebno jasno, se študent razkorači in reče: »V Peking sije mesec vsaj desetkrat svetleje nego pri nas!« — Očetu se je zdelo to pretiravanje vendar malo prehudo, zato prisoli sinu krepko zaušnico. Sin zavpije: »Res je v Peking vse bolje nego doma. Toda take zaušnice pa tudi v Peking še nisem dobil.«

V spomin Mariji.

Le vedno se smehljaj veselo!
Da nikdar bi te ne bolelo
to tvoje srčce drobnó,
da nikdar bi ne potemnelo
to tvoje ličce mladó!

Stric Tone.

Rešitev iz 3. in 4. štev.:

1. Krt. — 2. Solčna ura. — 3. Zvon.

JOSIP VANDOT:

Romanje naše Jelice.

Planinska pripovedka.

5.

«Kobiv=kobiv!» se je oglasil tisto jutro prvi kobilar s čistim, dalekosežnim glasom. Na visoki veji je sedel; mežikal je z očmi navzgor, kjer so se sipali rumeni žarki jutranjega solnca in se igrali z zelenimi, drhtečimi listi. Svež vetrec je na lahko pošumeval skozi širni gozd; prihajal je z vrha skalnate gore, kjer ga je bilo prebudilo jutro ravno nad belim snegom, ki je sameval in se lesketal vrhu gore. In rosa se je svetila po gozdu in je curljala neslišno z vejevja. Veje pa so se stresale komaj vidno, kakor da bi sople vse vesele v radostnem jutru. In ptiči so prepevali širom okrog; prepevali, da se je človeku smejala srce v prsih... »Kobiv=kobiv!» je zapel kobilar drugič. In započela se je košata veverica z bukve; na trato je skočila; trikrat se je zasukala tam, pa je odbrzela kakor blisk v goščavo. Iz goščave se je priplazila dolga lisica; pretegnila se je leno na trati; prihuljeno se je ozrla na vse strani in je nevšečno bevsknila. Potem pa je odšla počasi, počasi s trate in je izginila neslišno tam v grmovju... »Kobiv=kobiv!» se je oglasil kobilar tretjič na bukvi. In pribrzel je na trato zajček. Ves zasopel se je ustavil kraj kupa suhega listja; migal je z dolgimi uhlji, z gobčkom in s kratkim repkom. Pa ni vedel, kaj in kako. Zato pa se je vzel ob kupu suhega listja in je pričel vohati. A hipoma je neznansko odskočil, da se je skoro prevrgel. Še enkrat je poskočil — pa ga že ni bilo več na trati.

»Kobiv=kobiv!» se je oglasil kobilar četrtrič in se je smejal. In kup listja se je pričel gibati, kakor da je živ. Listje se je usipalo okrog kupa — in kar nagloma se je razdelilo na dvoje... »Kobiv=kobiv!» se je oglasil kobilar še zadnjič in se je dvignil z veje in je odletel kdo ve kam v prostrani gozd. Iz listja pa je vstala Jelica. Z rokami si je brisala obraz in je otepala z obleke suhe lističe. Ozrla